

Vezetői összefoglaló

A Hagyományok Háza történetének talán legsikeresebb és legsúfoltabb évét zárjuk. Ha a 2012-es év a konszolidáció éve volt, akkor 2013-at nyugodtan nevezhetjük az alagút végének, amelyben az intézmény immár tíz éve „futott”. A kapott 100 millió forintból visszaépítettük a nagyon hiányzó liftet, lebonyolítottuk a régóta égető, legszükségesebb felújításokat és új funkcionális rendet alakítottunk ki a Budai Vigadóban, melynek megfelelően a házon belüli költözködések is lezajlottak. Mindezt úgy hajtottuk végre, hogy közben a házbéli tevékenységek nem sérültek, sőt, programjaink száma is emelkedett. Hosszas várakozás után aláírtuk az MNV Zrt.-vel a teljes Budai Vigadó vagyongazdálkodási szerződését, azonban a korábbi vagyongazdálkodóval, Nemzeti Művelődési Intézettel kötendő átadási-átvételi szerződés még várat magára, nem a mi hibánkból.

A Budai Vigadó működtetéséhez kapott 60 millió forint, ha szűkösen is, de az épület fenntartási költségeit fedezi, arra azonban nem jut, hogy az égető felújítási munkálatokat (gépészet, vezetékek, tető stb.) finanszírozni tudjuk. Abban reménykedünk, hogy a kezdődő új uniós finanszírozási ciklusban be fog tudni kerülni a Budai Vigadó teljes rekonstrukciója, valamint a hozzá kötődő „Mesterségek utcája” tervünk. Ezeket az év folyamán beadtuk a Minisztériumba, ahol ezt beillesztették támogatott javaslatok közé.

Az átalakítások kapcsán az MTA Bölcsészettudományi Központ Zenetudományi Intézetével, természetes szakmai partnerünkkel is sikerült meglévő együttműködésünket továbbfejlesztenünk, ez a Lajtha-hagyaték közösség tételével bővült. Lajtha László halálának 50. évfordulóján megnyitottuk a Lajtha-émlékszobát és -kiállítást, amivel régi adósságunkat törlesztettük. A Néprajzi Múzeummal tavaly elindult együttműködés is biztatóan fejlődik: megkötöttük az erre vonatkozó szerződéseket, visszaadtuk a Tóth Margit hagyatékának hozzánk került részét és újabb gyakorlati együttműködésekkel valósítunk meg kiállítás-rendezés és folklórdigitalizálás területén. Korábbi jó együttműködésünket továbbfolytattuk a Fonó Budai Zeneházzal, a Magyar Művészeti Akadémiával, valamint természetes szövetségeseinkkel, a Kárpát-medencei hivatásos néptáncgyűttesekkel, valamint a hazai országos civil szervezetekkel, melyekkel a Magyar Népművészeti Tanácsba csatornázva beszéljük meg és irányítjuk, bonyolítjuk le közös ügyeinket. Hagyományos önkormányzati partnereink (pl. Kecskemét) mellett újabb partnereket is sikerült bevonnunk munkánkba, így például a Fővárosi Önkormányzatot vagy Balatonfüred önkormányzatát.

A „Fölszállott a páva 2012.” verseny, melynek lebonyolításában a Duna Televízió és az MTVA szakmai partnereként vettünk részt, áttörést hozott az élő népművészet médiabéli megjelenésében. A nagy siker arra biztatott, hogy máris elkezdjük a következő verseny előkészítést, ez 2013-ban megtörtént, lebonyolítottuk a teljes Kárpát-medencében a selejtezőket, kiválogattuk a 48 adásba kerülő produkciót. Az élő adások 2014. március 8-án kezdődnek, a döntő április 19.. Miközben a 2013-14-es versenyt bonyolítjuk le, azon vagyunk, hogy a '12-es verseny nyertesei se hulljanak ki a

közfigyelemből: segítünk megszervezni fellépéseiket a különböző fesztiválokon, eseményeken, és mi magunk is kiemelt fellépési lehetőségeket biztosítunk számukra.

A Magyar Állami Népi Együttes és a Főigazgatóság munkájának teljes szétválasztása is megtörtént, bővülő anyagi lehetőségeink szervezeti változásokat generáltak, melyek egy új SZMSZ-tervezetben nyertek formát.

A gazdasági igazgatóság sikeres átszervezését és költözését követően megerősödve szolgálja a Hagyományok Háza szakmai munkáját, teljesíti megnövekedett feladatait, dacára az adminisztrációs programváltás kényszerének.

A sok pozitívum mellett kénytelen vagyok jelezni a közalkalmazotti bértábla változatlanságából eredő pénzügyi gondot: a nagyon alacsony fizetések az Intézményben komoly kontraszelekciót jelentenek, legjobb embereink hagyják itt az „Ügyet”, mert nem tudnak megélni (még a közalkalmazottak között is kirívóan, méltatlanul) alacsony fizetésükből.

A nem kevés tevékenységet, melyet a 2012-es évben folytattunk, szervezeti egységeinkre bontva (főigazgatóság és a három nagy szakmai egységünk) ismertetjük.

Kelemen László
főigazgató

Főigazgatóság

A 2013-as évben nagy változások következtek be a főigazgatói menedzsment életében, és ezzel párhuzamosan elkezdődött a szervezeti egység megerősítése. Februártól a Magyar Állami Népi Együttes menedzsmentjétől immár fizikailag különválva, új irodákban folytatta munkáját a menedzsment a második emeleten. Év közben még több átmeneti költözésre került sor – hónapokig a Páva iroda munkatársai is a menedzsmenti irodákban kaptak helyet, mire elkészült a nekik szánt iroda. Több személyi cserére is sor került az év során, az egyre több munka, intézményi racionalizáció, külsős megbízás pedig szükségessé teszi új emberek felvételét is a következő évtől.

Az elmúlt évek következetes és konok munkája is lassan meghozta gyümölcsét, ami meglátszik a bevételeink, valamint a szervezett programok számán és látogatottságán is. Egyre többször fordul elő, hogy rendezvényhelyszínként szolgálunk reprezentatív eseményekhez, ennek köszönhetően az elmúlt évben megfordult a színháztermünkben többek között az egyiptomi, a maláj és a portugál nagykövet, a bolgár és a magyar államfő is. A márciusi tél és az árvíz is közelről érintett minket, hiszen az országos hóhelyzet miatt a Gyermek és Ifjúsági Néptáncantológiát kellett máskor megtartani, míg júniusban szó szerint majdnem elmosott a víz egy másik gálát. Idén nagy lépést tettünk Távol-Kelet irányába, hiszen az egész éven át tartó workshopokat lezárandó novemberben egy hétvége alatt több mint 2000-en fordultak meg a Hagyományok Házában, akiket a távol-keleti kultúra valamelyik ága érdekelt.

Olyan új, nagy projektek születtek idén a közreműködésünkkel, mint a balatonfüredi Anna-bál prímásversenye, a karácsonyi ünnepváró vásár a Corvin téren vagy az Összefogás hagyományörző mestereinkért eseménysorozat.

Idén a világ számos pontján ünnepelték a magyar folklórt, ezek közül számosban a Hagyományok Háza és egységei is jelentős szerepelt vállaltak, a főigazgatóság közreműködött a washingtoni Smithsonian Folklife Festival, a veronai Ünnepi Játékok és a Kínai Nemzetközi Kézműves és Kulturális Termékek Expóján. Az ősz kétségkívül legmeghatározóbb eseménye a Magyar Állami Népi Együttes észak-amerikai turnéja volt. Amellett, hogy igyekeztünk itthon hírt adni saját és a média csatornáin is, segíteni a közönségszervezést, hétről hétre vártuk a beszámolókat és a képeket, megpróbáltuk a szinte lehetetlent: helyettesíteni az együttest a Hagyományok Háza színháztermi programjaiban. Ennek is köszönhető, hogy az elmúlt évben szinte az összes határon túli hivatásos táncegyüttes megfordult nálunk (a Maros 2014 tavaszán érkezik), jelentős szerepet kaptak a programstruktúrában a 2012-es Fölszállott a páva televízióba jutott versenyzői, a Mesterek és tanítványok koncertsorozat új lendületet kapott, és fiatal és kevésbé fiatal népzenezeink is egyre gyakrabban fordulnak meg a színpadon önálló koncertet adva, a megjelenésből pedig az amatőr táncegyüttesek is kivették a részüket.

Mondhatom, hogy egy percre sem álltunk le, de szerencsére voltak segítségünk is. Ez az év, amikor az önkéntesek foglalkoztatásában is nagy változás állt be, míg 2012-ben még csak közel 400

órában voltak segítségünkre a színháztermi programoknál, kitelepüléseknél, rendezvényeknél, adminisztratív munkában, addig 2013-ban 67 regisztrált önkéntes több mint 1400 órát áldozott szabadidejéből a Hagyományok Házára.

Bevételek alakulása

A **kiadványértékesítés** nettó forgalma meghaladta a **10 millió Ft**-ot, összesen több mint hétezer-öttszáz kiadványt értékesítettünk az év során.

A **színháztermi programok** bevétele 2013-ban valamivel több mint **22,8 millió forint**. Ebből a főigazgatóság által szervezett műsoroké (23 előadás) közel 4,6 millió, a főigazgatósággal együttműködésben megvalósult műsoroké (8 előadás) közel 3,5 millió, a Magyar Állami Népi Együttes előadásainak (16 előadás) bevétele 4,7 millió. A Hungária Koncert Kft. által szervezett folklórelőadások bevétele (43 előadás) közel 7,4 millió, a folklór osztály által szervezett programok bevétele pedig valamivel több mint 2,6 millió forint volt.

Az intézmény a nettó jegybevétel 80 százalékának arányában jogosult társasági adókedvezményes támogatásra, ebben az évben lehetett választani, hogy a tárgyév vagy az előző év bevétele alapján vesszük-e igénybe a támogatást. A Magyar Állami Népi Együttes észak-amerikai turnéjának forráshiánya miatt mi az előző évi bevételt vettük alapnak és vettünk igénybe 14,8 millió forint támogatást.

Az év során 153 alkalommal került sor szabad kapacitásunkban termeink értékesítésére, ez 10,5 millió forint bevételt jelentett az intézménynek.

Személyi változások

A 2013-as év a nagy **személyi változások** éve volt a főigazgatóság életében. A szervezési-kommunikációs osztály vezetését megbízott pozícióban új ember látja el, az intézményen belüli költözéseknek köszönhetően pedig február óta teljesen külön működik a Magyar Állami Népi Együttes menedzsmentjétől. Az év során bővült a menedzsment létszáma egy programszervezővel, és októbertől a sajtókapcsolatokért felelős munkatárs 4 órában ismét státuszban dolgozik. Az év során változás történt a kiadványértékesítési menedzseri munkakörben, a sajtókapcsolatokért felelős pozícióban és év végével búcsúztunk a marketingmenedzsertől, helyére januártól új ember áll be.

Idén is nagy segítségünkre voltak az önkéntesek – a program jelentősége miatt erre később külön is kitérünk –, és négy hónapig egy gyakornok, a veszprémi Pannon Egyetem turizmus szakos hallgatója is erősítette a csapatot munkájával.

SZÍNPADI RENDEZVÉNYEK

A színpadi rendezvények értékesítésének megszervezése, a kapcsolódó marketing- és sajtófeladatok ellátása a főigazgatói menedzsment feladata. Számos esetben ezen túl az előadások megszervezése is a menedzsment munkatársainak feladata. A Hagyományok Háza közönségforgalmának jelentős részét

teszik ki előadásaink látogatói, idén több mint 15 ezer néző vett részt ezeken. A 2013-as évben az alábbi előadásokra került sor a Hagyományok Háza színháztermében:

2013/2014-es Táncról táncra szabadbérlet

A Táncról táncra szabadbérletbe a Magyar Állami Népi Együttes és a meghívott táncegyüttesek műsoraiból válogathatnak a látogatók. A 2013-as év második felében a Magyar Állami Népi Együttes turnéja miatt kivétel nélkül meghívott előadók előadásait láthatták a nézők. A Táncról táncra szabadbérlet előadásai önállóan is értékesítésre kerültek.

2013. tavasz

- január 18.: Magyar Állami Népi Együttes: Hajnali Hold
- január 26.: Magyar Állami Népi Együttes: Az örök Kalotaszeg
- március 22.: Magyar Állami Népi Együttes: Mezőség – Mikrokozmosz
- május 4.: Magyar Állami Népi Együttes: Kincses Felvidék
- május 31.: Magyar Állami Népi Együttes: Földön apám fia volnék

2013. ősz

- október 9.: Bekecs néptáncgyüttes: Csongor és Tünde
- október 25.: Ifjú Szívek Táncszínház: Pozsonyi táncok
- november 16.: Nagyvárad táncgyüttes: Fekete Sáfrán
- december 6.: A jövő csillagai – néptáncosok és népzeneészek a diploma küszöbén
- december 7.: Háromszék táncgyüttes: Két kezem forgatta, szívem táncoltatta

Mesterek és tanítványok koncertsorozat

Az eltűnő paraszti kultúra élő átadásának jelentőségét felismerő koncertsorozat 2013-ban is bemutatta az idősebb és fiatalabb zenészeket, az egymástól tanuló generációkat, a mestereket és a tőlük tanuló, ihletet szerző tanítványokat egy színpadon. 2013-ban pályázatás útján választottuk ki a 2013/2014-es évadban fellépőket.

2013. tavasz

- március 6.: A Berka együttes és moldvai, valamint magyarországi mestereinek koncertje
- április 3.: Vizin zenekar és Gadányi Pál koncertje
- május 8.: Tímár Sára és mestere, Szvorák Katalin koncertje

2013. ősz

- október 12.: A Berecz család
- november 27.: Dóra Áron és mesterei koncertje

A 2013-as pályázatnak köszönhetően a sorozat 2014. tavaszi fellépői Bodza Klára és tanítványai, Enyedi Ágnes és mesterei, a Bokros és a Tallabille zenekar, valamint mestereik lesznek.

Vásárhelyi László Táncszínpad

A Vásárhelyi László Táncszínpad vendégei amatőr, vagyis öntevékeny formában működő táncgyüttesek – az általuk bemutatott produkciók azonban a színpadi néptánc izgalmas, sokszor kísérletező, új látásmódot megjelenítő remekművei. Immár hagyomány, hogy a nagy országos fesztiválok egyik különdíja a Hagyományok Háza meghívása budapesti székházába. 2013-ban egy határon túli magyar táncgyüttes produkciójával is gazdagodott a Vásárhelyi László Táncszínpad repertoárja.

- február 16.: Bem táncgyüttes és a Zalai táncgyüttes előadása
- április 20.: Corvinus Közgáz néptáncgyüttes és a Szellő néptánc csoport (Gyimes)

A 2013-as XXII. Szolnoki Országos Néptáncfesztivál különdíjasai, a Matyó és Vidróczki táncgyüttesek 2014-ben kapnak bemutatkozási lehetőséget a Hagyományok Házában.

„Fölszállott a páva” gála és sorozat

Fölszállott a páva címmel az MTVA, a Duna Televízió és a Hagyományok Háza 2012-ben népzene- és néptánc-tehetségkutatót szervezett hagyományápoló énekesek, zenekarok és néptáncosok számára. A versenyre a teljes magyar nyelvterületről közel 500 produkciót neveztek, a vidéki, területi selejtezők után a televíziós elődöntőkbe 48 produkció jutott tovább. Az egyes adásokat tévénezők százezrei kísérték figyelemmel, a döntő után a Hagyományok Házában a Magyar Kultúra Napján megrendezett gálaműsor telt ház előtt zajlott, amelyet élőben közvetített a Duna Televízió.

A Hagyományok Háza a résztvevők elismerése mellett, valamint a közönségsikerre való tekintettel indította útnak sorozatát, amely során a közönség újra találkozhat kedvenceikkel. A tavaszi sorozatban az előadás első felében a Fölszállott a páva vetélkedő szöveglistái, zenekarai, a második részben pedig a Magyar Állami Népi Együttes lépett fel, míg ősszel a turné miatt a táncgyütteseket hívtuk a szóló és páros előadók mellé.

2013. tavasz

- január 22.: A Fölszállott a páva vetélkedő gálaműsora
- február 8.: Tintér Gabriella, Dóra Áron, Cace Rom zenekar és Magyar Állami Népi Együttes: Mezőség – Mikrokozmosz
- március 8.: Csizmadia Anna, Krajcsó Bence, Tallabille zenekar és Magyar Állami Népi Együttes: Hajnali Hold (Mindenütt nő-rendezvényesorozathoz csatlakozva)
- május 11.: Kubinyi Júlia, Patonai Bátor és Magyar Állami Népi Együttes: Édeskeserű

A műsorok szerkesztője: Mihályi Gábor

2013. ősz

- szeptember 18.: Rábaköztől Kalotaszegig (Czifra együttes, Rába táncgyüttes, Harmadik zenekar, Kacsó Hanga Borbála)

- november 8.: Óbecsétől Tornaljáig (Farkas Réka, Józsa Tamás, Markó Fruzsina, Iván Róbert, Fokos együttes, Parapács zenekar, valamint a Magyar Állami Népi Együttes zenészei és táncosai)
- december 14.: Letűnt idők: pásztorvilág, nagy multságok (Magyarországi Románok Hagyományörző Táncegyüttese, Szentendre táncegyüttes, Pimasz zenekar, Zsikó Zoltán)

A műsorok szerkesztője: Kökény Richárd

Dél-után sorozat

A szerda délutánoként az elsősorban nyugdíjas közönséget megcélzó sorozatunk továbbra is az egyik legsikeresebb, legkeresettebb bérletünk. Tavaszi sorozatunkban a Magyar Állami Népi Együttes mellett a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes egy előadását láthatták bérleteseink, míg ősszel a Magyar Állami Népi Együttes turnéja miatt egy zenekari koncert mellett két határon túli profi táncegyüttes műsorát mutattuk be.

2013. tavasz

- március 20.: Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes: Ördögösök füzesen
- április 10.: Magyar Állami Népi Együttes zenekari koncert: Zenélő homlokzat
- május 15.: Magyar Állami Népi Együttes: Táncok népzeneire

2013. ősz

- október 9.: Bekecs néptáncegyüttes: Csongor és Tünde
- október 30.: Magyar Állami Népi Együttes zenekari koncert: „Szerelem, szerelem...”
- november 27.: Magyar Állami Népi Együttes: Szép magyar tánc

Uzsonna-bérlet

Kedd délutánoként a Dél-után sorozat konstrukciójával megegyező bérletsorozaton keresztül mutattuk be elsősorban az iskolás korosztálynak a Magyar Állami Népi Együttes és a meghívott magyarországi és határon túli magyar táncegyüttesek előadásait. Az előadások után lehetőség nyílt egy rövid beszélgetésre az alkotókkal.

2013. tavasz

- március 19.: Hargita Nemzeti Székely Együttes: Ördögösök Füzesen
- május 14.: Magyar Állami Népi Együttes: Táncok népzeneire

2013. ősz

- október 15.: Magyar Állami Népi Együttes: Szép magyar tánc
- november 26.: Angyalföldi Vadrózsa Táncegyüttes: Felvidéki körkép

Családi előadás-sorozat

2013 őszén új sorozatot indítottunk, nem csupán egy-egy néphagyományokból, néptáncból merítő gyerekelőadást szervezünk, hanem a szombat délelőtti táncelőadások után a témához kötődő játékos, táncos és kézműves-foglalkozást tartunk. Az új sorozat első két előadása nagy érdeklődés mellett, sikeresen zajlott, így elhatároztuk a tavaszi folytatását.

- november 16.: Nagyvárad táncegyüttes: Bambuc ördög
- december 7.: Háromszék táncegyüttes: Csipkerózsika

Határon túli magyar táncegyüttesek produkciói

2013 őszén a Magyar Állami Népi Együttes Észak-Amerikában turnézott, így székházunkban a társulat itthon maradt tagjainak kamara-előadásai mellett a megszokottnál több határon túli együttes vendégműsora volt látható, és egészítette ki bérleteink és sorozataink repertoárját. Az esti előadások önállóan is értékesítésre kerültek.

2013. tavasz

- március 19. 15 óra: Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes: Ördögösök füzesen (Uzsonna-bérlet)
- március 20. 15 óra: Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes: Ördögösök füzesen (Délután bérlet)
- március 20. 19 óra: Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes: Ördögösök füzesen (önálló)
- április 20. 19 óra: Szellő néptáncsoport (Vásárhelyi László Táncszínpad)

2013. ősz

- október 9. 15 óra: Bekecs néptáncgyüttes: Csongor és Tünde (Délután bérlet)
- október 9. 19 óra: Bekecs néptáncgyüttes: Csongor és Tünde (Táncról táncra szabadbérlet)
- október 25. 19 óra: Ifjú Szívek Táncszínház: Pozsonyi táncok (Táncról táncra szabadbérlet)
- november 16. 11 óra: Nagyvárad táncegyüttes: Bambuc ördög (Családi előadás)
- november 16. 19 óra: Nagyvárad táncegyüttes: Fekete Sáfrán (Táncról táncra szabadbérlet)
- december 7. 11 óra: Háromszék táncegyüttes: Csipkerózsika (Családi előadás)
- december 7. 19 óra: Háromszék táncegyüttes: Két kezem forgatta, szívem táncoltatta (Táncról táncra szabadbérlet)

Együttműködésben megvalósult színpadi előadások:

- február 23.: Ünnepe – A Prima Primissima díjas Bihari János Táncgyűttes műsora (2 előadás)
- március 24.: Gyermek és Ifjúsági Néptánc Antológia (az Örökség Gyermek Népművészeti Egyesülettel együttműködésben)
- május 12.: Fáklya Horvát Művészegyüttes és a Tamburica Táncgyűttes: Lobogva, táncolva, dalolva
- május 26.: Bartók táncgyűttes: „...csak a szép igazságokat” – Bemutató
- június 17.: a Tajvani Guo Guang Opera szakmai bemutatója
- október 4.: A Zengő együttes 30 éves jubileumi műsora

Befogadott folklórműsorok és koncertek (szakmai áras terembérletek):

A Hagyományok Háza szívesen fogadja be szakmai áron színháztermébe a profiljába illő produkciókat, így folklórműsorokat, hazai amatőr táncgyűttesek műsorait.

- január 19.: XVII. Magyar Kultúra Napja gála a Falvak Kultúrájáért Alapítvány és a Honvéd Kulturális Egyesület szervezésében
- január 24.: az Egyiptomi Nagykövetség gálaműsora nemzeti ünnepük alkalmából
- március 2.: Léda Kulturális Egyesület – Magnificat a Kárpátokban című előadása
- március 25.: Géniuszt Tehetség gála
- április 2.: a Bolgár Nagykövetség gálaműsora a bolgár államelnök látogatása alkalmából
- április 14.: Jókai néptáncgyűttes gálaműsora
- május 5.: Pántlika gyermektáncsoport jubileumi műsora
- május 30.: Fóti Népművészeti Szakiskola vizsgaelőadása
- június 2.: Jókai néptáncgyűttes évváró gálaműsora
- június 3.: Kárpátia női kar (Uruguay) koncertje
- június 14.: XVIII. Duna Karnevál Nemzetközi Multikulturális Fesztivál – III. Senior Karnevál
- november 23.: Budapest Főváros Bartók Táncgyűttes – Múltidéző; 55 éves jubileumi műsor 1. rész
- november 24.: 65 éves a Corvinus Közgáz néptáncgyűttes – jubileumi gálaműsor
- december 1.: Budapest Főváros Bartók Táncgyűttes – Múltidéző; 55 éves jubileumi műsor 2. rész
- december 15.: Jókai néptáncgyűttes évváró gálaműsora
- december 16., 17., 22. (de., du.): Csillagszemű karácsonyi gála
- december 20.: Kincső néptáncgyűttes karácsonyi műsora
- december 21.: Bem táncgyűttes karácsonyi műsora

Egyéb befogadott szakmai rendezvények:

- január 30.: Népi Kézműves Alkotóházak Országos Egyesületének tájékoztató napja
- május 25.: Népművészeti Egyesületek Szövetsége küldöttgyűlése

Egyéb táncművészeti produkciók:

- **A Hungária Koncert Kft.** szervezésében a Hungária Népi Együttes és Zenekar műsora (május 10., 29., június 5., 7., szeptember 8., 20., 22., 30., október 18.)

Az intézmény jó kapcsolatokat ápol a vele egy épületben működő **Nemzeti Művelődési Intézettel**. Kölcsönösen segítjük egymás programjait a helyszínek rendelkezésre bocsátásával. A Hagyományok Háza színháztermében idén a következő NMI-s programok valósultak meg:

- június 18.: Metszetek – Civilek és intézmények szerepe a közösségi művelődésben c. konferencia
- szeptember 21–22.: Kulturális Örökség Napjai – Kultúrházak éjjel-nappal
- december 8.: Nemzetiségi gála 2013

EGYÉB RENDEZVÉNYEK

A Hagyományok Háza főigazgatóságának feladata az intézmény egészét érintő programok összefogása, a külső megjelenések koordinálása, esetenként hazai és külföldi rendezvények megszervezése, azokban való részvétel. Idén is részt vettünk olyan nagyszabású rendezvényeken, mint az Országos Táncbámuló Találkozó a Budapest Sportarénában vagy a Nemzeti Vágta az Andrássy úton, ahol kiadványvásárral, jegyvásárlási lehetőséggel és kézműves-foglalkozással készülünk minden évben a látogatók számára. Egyre inkább jellemző, hogy partnerként keresik meg az intézményt egy-egy rendezvény szakmai lebonyolításához, így az eddigi megjelenéseink, programjaink mellé számos új is csatlakozott, köztük több olyan is, amelyiket innentől minden évben szeretnének megszervezni.

Lajtha-emlékév lezárása (2013. február 16.)

2012-ben Lajtha László születésének 120. évfordulóján rendezték meg a Lajtha-emlékévet, ennek méltó befejezése volt idén halálának 50. évfordulóján a Lajtha László emlékszoba megnyitása a Zenetudományi Intézetben. A Hagyományok Háza és az MTA BTK Zenetudományi Intézet közösen szervezte meg február 16-án az emlékszoba megnyitóját, majd az azt követő tudományos konferenciát a zeneszerző, népzene kutató emlékére. Az estet ünnepi koncert zárta, amely egyszerre mutatta be a zeneszerzőt és a népzene gyűjtőt, közreműködött Balog József (zongora), Fülep Márk (fuvola), a Kádár vonósnégyes és a Szeret együttes.

Táncház Napja (2013. május 4.)

Idén másodszorra rendeztük meg a Táncház Napját a Hagyományok Háza Baráti Köre Egyesület kezdeményezésére. A budapesti fő helyszín (Liszt Ferenc tér) programjait és a megelőző, beharangozó folk-flashmobokat a Hagyományok Háza Baráti Köre és a Hagyományok Háza munkatársai közösen szervezték. A Táncház Egyesület az ország több pontján és a határon túl (Jászberény, Komárom, Nyíregyháza, Pozsony [Bratislava], Sepsiszentgyörgy [Sfântu Gheorghe], Szarvas, Szeged, Szombathely) szervezett április utolsó hétfőjén és május első hétfőjén a táncház napjához kapcsolódó programokat. A Táncház Napja 2013-ban bekerült a Vidékjáró tematikus napok közé, amelyet a Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége által kezdeményezett összefogás szervez.

A rendezvény házigazdája Agócs Gergely, Halmos Béla és Novák Péter volt. A tánctéren délelőtt 10 órától este 19 óráig folyamatosan tánc- és énektanítást tartottunk, amibe bárki beállhatott, aki arra járt. Ezenkívül volt gyerek- és családi táncház, játszóház és énektanítás is. A tanítások között nemcsak kis-magyarországi és határon túli magyar anyagok (pl. dél-alföldi, somogyi, Mátra-vidéki, mezőségi, széki, moldvai csángó), hanem magyarországi kisebbségi táncokat is bevettünk (déli-szláv és nagyecsed-i cigány). A rendezvény egész ideje alatt különböző népi kézműves technikákkal (pl. nemezelés, vesszőfonás) lehetett ismerkedni, illetve a gyerekek játszóházban ismerkedhettek népi ügyességi játékaikkal az Így tedd rá! produkció közreműködésével. Az Írók boltjában mesemondás zajlott délután háromtól. A rendezvény látogatottsága 3000 fő lehetett, egyszerre 200-300 fő vehetett részt a programon.

A Táncház Napja előestéjén a Vasas Székházban a Góbé zenekar táncháza nyitóbuliként, a szabadtéri programok befejezése után szombat este az Aranytíz Kulturális Központ táncháza záróeseményként szolgált. A program beharangozásaként flash mobokat tartottunk, amelyeken alkalmanként 50-80 fő érdeklődő vett részt. Az eseményhez spontán is csatlakoztak vidéki helyszínek, így például tudjuk, hogy utcai táncházat tartottak Zalaegerszezen és Nagyváradon is.

A Táncház Napja programjaival az esemény előtti hetekben- napokban több médium is foglalkozott: hírt adtak róla programmagazinok, weboldalak, rádió- és tévéműsorok, készültek interjúk a szervezőkkel, a Magyar Televízió Ma reggel című műsora például a helyszínről bejelentkezve harangozta be a másnapi eseményt. Reméljük, a jövőben sikerül elérnünk, hogy május 6-ához, vagyis az első budapesti táncház évfordulójához legközelebb eső szombaton a táncházról és a magyar táncházmódszerről szóljon minden határon innen és túl.

Az Anna-bál primásversenye (2013. július 16–17.)

A Hagyományok Háza és a Balatonfüredi Önkormányzat először hirdette meg az Anna-bál primásversenyét Lavotta János emlékére. Pályázhatott minden magyar népies műzenét játszó hegedűs, aki a verseny napjáig betöltötte a 16. életévét, de még nem múlt 35. A kétnapos, nyilvános versenyt az Anna-bál előtti héten tartottuk a balatonfüredi Kisfaludy Galériában. A verseny zsűritagjai a magyar népies műzene elismert szakemberei (Radics Ferenc, a Magyar Állami Népi Együttes zenekarvezető

prímása, az 1992-es primásverseny és a 2000-ben megrendezett Országos Aranyvonó Párbaj győztese, Buffó Rigó Sándor, a 100 Tagú Cigányzenekar elnöke, Puka Károly, és Sánta Ferenc Kossuth- és Liszt-díjas hegedűművész, a Magyar Nemzeti Cigányzenekar művészeti vezetője) voltak. A versenyt Balatonfüred főterén egy gálaműsorral zártuk, melynek fővédnöke Halász János kultúráért felelős államtitkár volt. Az eseményen közreműködtek a Magyar Állami Népi Együttes zenekarának tagjai, a Fölszállott a páva vetélkedő versenyzői, meghívott elismert előadóművészek és a primásverseny első öt díjazottja. A szabadtéri koncert óriási nézettségnek örvendett, megközelítőleg 1000 fő volt jelen. A kétnapos rendezvény célja volt, hogy a klasszikus cigányzenét művelő fiatal hegedűsök nyilvános színpadi verseny keretében megmutathassák nagy közönségnek tehetségüket, megmérkőzhessenek egymással, és a népies műzene elismert szakemberei által kinyilvánított konstruktív vélemények feldolgozásával továbbfejleszthessék játszási technikájukat, valamint, hogy a Kárpát-medencei kultúrát gazdagító cigányzenei hagyomány ápolására felhívjuk a figyelmet. A következő évben a hagyományos népzenei játszóknak számára nyílik lehetőség a megmérettetésre.

A Hagyományok Háza Nyílt Hete (2013. szeptember 17–22.)

Immár hagyományosan szeptemberben Nyílt Héttel indítottuk a színházi évadot és a közművelődési évet. Ilyenkor sűrítve mutatjuk meg azt a széles tevékenységi kört, amellyel intézményünkben az év 365 napján foglalkozunk. A hét során felvonultatott rendezvényeink nem titkolt célja, hogy felhívjuk a széles – minket még nem ismerő – közönség figyelmét a néphagyomány mai hasznosításának, megélésének módjaira és az ezt az igényt kiszolgáló szakmai munkára, amely intézményünkben folyik. Újdonságként idén tematikus napokon mutatjuk be főbb tevékenységeinket és részlegeinket. A hét során ingyen nézhették meg kiállításainkat, jegyeinkre rendkívüli, 25%-os kedvezményt kínáltunk. A hetet hagyományosan a Kulturális Örökség Napjai hétvégéjével zártuk, idén először pedig az Ars Sacre fesztiválhoz csatlakoztunk a Vándor vokál a Magyar Népi Iparművészeti Múzeum Fő utcai kiállítótermében rendezett koncertjével. A héten a Hagyományok Háza jegybevétele bruttó 143 000 Ft volt, ebből nyílt heti kedvezménnyel 21 darab jegyet vásároltak 39 750 Ft értékben.

Évadnyitó Színházi Korzó (2013. szeptember 21–22.)

Az előadó-művészeti szervezetek, alkotók részére 2013-ban is meghirdetett Évadnyitó Színházi Korzón (korábbi nevén TeARTrum Fesztivál) a közreműködők lehetőséget kaptak, hogy ízelőt adjanak a náluk folyó művészeti tevékenységből. Az Andrassy úti fesztiválra kedvezményes jegyvásárlási lehetőséggel, gyereksarokkal, színes programokkal és dekorációval gazdagított standdal készültünk. Róka Szabolcs mesélt és muzsikált a gyerekeknek, az Aranyalma páros népi hangszerbemutatót tartott, Krajcsó Bence, a Fölszállott a páva vetélkedő versenyzője citerázott. A Liszt Ferenc téri nagyszínpadon a fesztiválon közreműködők rövid produkciót mutathattak be, a Hagyományok Háza részéről a Magyar Állami Népi Együttes kamaraegyüttese mutatta be válogatott

folklórműsorát, akik az előadás után táncházat tartottak a standunk előtt. Örömmel láttuk, hogy a táncházba a járókelők is becsatlakoztak, és mindig akadt, aki figyelemmel kísérte programjainkat. A standnál 10 darab jegy fogyott bruttó 14 700 Ft értékben, de nagyon sokan érdeklődtek az előadások után, így érdemes kitelepülni legközelebb is.

Kecskeméti Népzenei Találkozó (2013. szeptember 19–22.)

Huszonnegyedik alkalommal rendezték meg Kecskeméten a népzenei találkozót, mely idén a közelmúltban elhunyt népzeneész és népzenekutató, dr. Halmos Béla emléke előtt tisztelgett. A negyven programot felvonultató négynapos fesztivált a Kecskeméti Kulturális és Konferencia Központ rendezte, a társrendező a Hagyományok Háza volt. A program része volt többek között a kecskeméti iskolások és óvodások számára szervezett rendhagyó órák és népzenei matinék, a IV. Nemzetközi Primásverseny, amelynek fődíját, egy 1 000 000 Ft névértékű, 19. századi német mesterhegedűt Mihó Attila nyerte el, hagyományörző gálaműsor 54 (!) hagyományörző előadóval a Kárpát-medence teljes területéről, konferencia a népzene- és néptánc kutatás eredményeinek társadalmi hasznosulásáról, a Csík zenekar koncertje, táncházak, mesterségbemutatók, kézműves-foglalkozások, a kecskeméti gyerekcsoportok bemutatkozása, népművészeti vásár és kiállítások.

Nemzetközi népmese-konferencia (Fülek, szeptember 26–28.)

Közös szervezésben a Magyar Olvasástársasággal.

Konferencia a művészetoktatásról (2013. október 10.)

2013 októberében a Hagyományok Háza adott otthont az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kezdeményezett Szakmai konferencia a művészetoktatásról c. országos tájékoztató rendezvénynek. A program a Nemzeti Munkaügyi Hivatal szakmai koordinálása mellett, 300 fő részvételével zajlott. A konferencia körbejárta a művészetoktatást érintő intézményi változások mellett a finanszírozást és a vizsgáztatást érintő tudnivalókat.

Laterna Magica – Távolság van-e Távolság-Kelet? Workshop és fesztivál

A projekt elsődleges célja volt a kelet- és délkelet-ázsiai állampolgárok magyarországi integrációjának elősegítése a kultúra és a művészetek segítségével. E cél elérése érdekében egy interkulturális művészeti workshopsorozat és egy ázsiai–magyar közös kulturális fesztivál megvalósítására nyert pályázatot a Laterna Magica Kft., így a projekt az Európai Unió Európai Integrációs Alapjának támogatásával valósulhatott meg. Az intézményünk szakmai partnerként segítette az előkészítést és lebonyolítást: az év során a workshopok keretében szakértő oktatóink a népzene, néptánc, népi ének és a hagyományos magyar kézművesség rejtelseibe vezette be a projektben részt vevő ázsiaiakat, majd a Hagyományok Házában rendezett kétnapos novemberi fesztiválon közel 2000 érdeklődő kapott ízelítőt a projekt 8 célországának kultúrájából a magyar

tradicionális népművészettel közösen, a hasonlóságok és különbözőségek felmutatásával. A fesztiválon a színházteremben bemutatkozott többek között a Chenderawasih táncsoport, a Pentaton World Music, a Mugunghwa csoport, az Arum Melati indonéz táncsoport és a Surya Kencana „A” gamelán zenekar, a kerengőn és az aulában elhelyezett asztalokon ázsiai és magyar kézműves játszóházat rendeztünk be, foglalkoztatótermeinkben a kínai kalligráfiabemutató, az indonéz táncworkshop és a batikolás mellett japán kalligráfiaperformanszra és magyar táncházra is sor került.

Ünnepváró vásár a Hagyományok Házában és a Corvin téren

Idén először négynaposra terveztük Ünnepváró vásárunkat, és először a Corvin térre is kiterjesztettük. Népi iparművészeti és kézműves tárgyak vásárát szerveztük a Népművészeti Egyesületek Szövetségével közösen, a Hagyományok Házában és az intézmény előtti szabad téren. Néprajzi és népművészeti kiadványok és termékek vására, kedvezményes jegyárusítás, szabadtéri népzenei koncertek, gyerekprogramok, adventi kóruskoncert, mesesarok, valamint kézműves-foglalkozások várták az érdeklődőket. A szabadtéri népzenei koncertek (Szalonna és bandája, Tarsoly zenekar, Üsztürü zenekar, Pravo zenekar) emelték a vásár fényét. A beltéri kézművesvásárra ízléses népművészeti portékákkal készültek az intézményünkben oktató vagy tanfolyamot végzett kézművesmesterek, a választék színvonalas volt, a látogatóknak bőven volt miben gyönyörködni és miből válogatnia. Az óvodások, iskolások részére szóló rajzpályázatot idén is kiírtuk, és a legszebb rajzokból kiállítást készítettünk a lépcsőfordulóban. A vásár keretében kedvezményes vásárlási lehetőséget biztosítottunk a Hagyományok Háza, a Fonó, a Cser Kiadó, a Xantus kiadó és a Magyar Néprajzi Társaság egyes kiadványaira. A négy nap alatt az intézmény kiadványaiból összesen 300 db került értékesítésre, melynek a bevétele összesen bruttó 446 150 Ft volt. A vásár sikerrel lezajlott, és azt tervezzük, hogy 2014-ben egy nagyobb szabású, hosszabb ideig tartó vásárral készülünk.

Összefogás hagyományörző mestereinkért (2013. december 5–7.)

Decemberben indítottuk el dr. Áder János köztársasági elnök védnökségével az „Összefogás hagyományörző mestereinkért” eseménysorozatot egy nagyszabású jótékonysági koncerttel. Az összefogás elindítója Kunos Tamás volt, aki mellé a Hagyományok Háza, a Fonó Budai Zeneház és a Kallós Alapítvány állt. Célunk világos: időskorú mestereink egészségi állapotán szeretnénk javítani. A Hagyományok Házában a koncerten fellépett Sebestyén Márta Andrejszki Judit társaságában, a Szászcsávási zenekar, Lajkó Félix, a Muzsikás, Herczku Ági és a Banda, Szalonna és bandája, Pál Lajos és családja, a Dúvó, a Jászság Népi Együttes, az Üsztürü, Kovács Norbert (Cimbi), Lőrincz Hortenzia és a Csík zenekar. A háziasszony Herczku Ágnes volt. Ugyanezen a napon este 8 órától jótékonysági táncházat tartottunk a Fonó Budai Zeneházban a Fanfara Complexa, a Pósfá zenekar, a Buda Folk Band, a Szászcsávási zenekar, valamint a Tükrös zenekar részvételével. A Hagyományok Házában a koncert nagy sikerrel, nagyon szép bevétellel zajlott, és a budapesti Fonóban, Győrben, Debrecenben rendezett táncházakban is jó volt a hangulat a visszajelzések alapján. Az összegyűlt

adományok felhasználásáról és a további akciókról a Hagyományok Háza, a Fonó Budai Zeneház, a Csík zenekar és a Kallós Alapítvány képviselői közösen döntenek.

Mesemondó szakmai napok (december 5–7.)

Kihelyezett mesemondó napok szakmai koordinálása és lebonyolítása a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet szervezésében.

Kiállítások a Hagyományok Háza lépcsőfordulójában

Januárban az elmúlt évek vendégelőadásainak és a Magyar Állami Népi Együttes repertoáron levő műsorainak legjobb fotóiból készítettünk egy reprezentatív válogatást és díszítettük vele a főlépcsőház lépcsőfordulóját, felhívva közönségünk figyelmét befogadó színházi tevékenységünk sokszínűségére. Novemberben újra meghirdettük adventi rajzpályázatunkat Készülj velünk az ünnepre! címmel, amelyre ismét több száz, különböző technikával készült alkotás érkezett határon innen és túlról is. A rengeteg rajzból nem volt könnyű kiválasztani a kiállításra és díjazásra kerülő 22 munkát. A kiállítás megnyitójára az ünnepváró vásárunk szombatján, a családi előadást követően került sor.

KÜLFÖLDI MEGJELENÉSEK

Magyarország megjelenése a Smithsonian Folklife Festivalon (2013. június 24.–július 10.)

A Smithsonian Folklife Festival Amerika legnagyobb szabadtéri folklórrendezvénye, 1967 óta minden évben megrendezik Washington szívében, a National Mallon. Idén először Magyarország volt a díszvendége 2013. június 26. és július 7. között. A hazai koordinációt a Balassi Intézet végezte, a program társkurátora Fülemile Ágnes néprajzkutató, a New York-i magyar intézet vezetője volt, a Smithsonian Intézet megbízottja, James Deutsch mellett. A fesztivál kétszer öt napon keresztül, szerdától vasárnapig, reggeltől estig tartott, három párhuzamos programmal: idén a magyar program mellett a veszélyeztetett nyelvek és az afroamerikai divat került terítékre. Kelemen László a fesztivál szakmai tanácsának (board) tagjaként a zenei program összeállításáért volt felelős. A Hagyományok Háza vállalta a fesztivál honlapfejlesztési és -kezelési munkáit, a fesztivál reprezentációs célból készülő CD-jének összeállítását és legyártatását, valamint háttéranyagok szolgáltatását. Az előkészítő munkák már 2012-ben elkezdődtek – azonban nem voltak zökkenőmentesek, amelyek a fesztivál egészére rányomták a bélyeget, ennek ellenére azonban a Magyar örökség – sokszínű néphagyomány (Hungarian Heritage – Roots to revival) elnevezésű magyar fesztiválprogram minden programelemének óriási sikere volt a zenei koncertektől a kézműves-bemutatókig, a tánc- és énektanítástól a gálaműsorokig, a főzésbemutatóktól a gyerekprogramokig. A fesztivál ideje alatt a Hagyományok Háza kiküldöttjeként Hont Angéla lett a főszínpad programjainak ügyelője és a zenei programok koordinátora. Fontos és tanulságos volt Magyarország ilyen formájú megjelenése mind országimázs, mind a táncművészet eredményeinek koncentrált bemutatása szempontjából.

XI. Tocati Utcai Játékok Nemzetközi Fesztiválja – Verona (2013. szeptember 20–22.)

A magyar–olasz kulturális évad keretében 2013-ban hazánk volt a kiemelt vendége a veronai Utcai Játékok Nemzetközi Fesztiváljának. A fesztiválon az olasz tartományok és városok hagyományai és sokszínű játécai mellett bemutatkozhattak a hagyományos magyar népi játékok és gyermekjátékok és az újabb keletű, már-már hungarikumnak számító gombfoci és a Rubik-kocka is. A fesztivál mottója idén a „Találkozások/Incontri” volt, mely lehetőséget adott hagyományos magyar népi kultúránk széles körű, kézzelfogható és közvetlen bemutatására. A Hagyományok Háza a Külügyminisztérium felkérésére és megbízásából vállalta magára a magyar fesztiválrészvétel előkészítését és teljes körű lebonyolítását, melyben a Népművészeti Egyesületek Szövetsége volt szakmai és lebonyolító partnere. A 123 fős magyar delegáció tagjai a fesztivál ideje alatt élményszerűen, interaktív módon mutatták be a hagyományos és újabb keletű magyar játékokat (karikás ostor, botoló, kendőzés, csülkőzés, övbirkózás, íjászat – Országos Baranta Szövetség; gombfoci – a Magyar Szektorlabda Szövetség, tamburelló, Rubik-kocka), s ízelítőt nyújtottak a Kárpát-medence gazdag és változatos népzene- és néptánc hagyományaiból négy együttes és zenekara tolmácsolásában (Berka együttes és moldvai csángó táncosok, a zengővárkonyi hagyományőrző együttes és az őket kísérő rezesbanda, Corvinus Közgáz néptánc együttes és kísérő zenekara, E Purane Rom együttes és kísérő zenekara). A Hagyományok Háza képviseletében a fesztiválon Tucsni Anna, Dóra Fruzsina és Balázi Julianna vett részt.

Kínai Nemzetközi Kézműves és Kulturális Termékek Expója (2013. november 13. és 20.)

Kína Guizhou tartományának Guiyang városában rendezték meg 2013 novemberében a Kínai Nemzetközi Kézműves és Kulturális Termékek Expóját (China [Guizhou] International Folk Crafts & Cultural Products Expo 2013). Harminc országból, minden földrésről érkeztek kézművesek és szakértők a több mint négymilliós Guiyangba. A rendezvényt a Nemzetközi Népművészeti Szervezet, az IOV (International Organization of Folk Arts) és a kínai népköztársaságbeli Guizhou tartomány kormánya rendezte egyfajta világ kézműveseinek seregszemléjeként. Magyarországról a Népművészeti Egyesületek Szövetsége (NESZ) és a Hagyományok Háza kapott meghívást. Hazánkat négy kézműves képviselte a Hagyományok Háza szervezésében: Gosztonyi Zoltán csont- és szarufaragó, a népművészet mestere, Mosonyi Éva tojásíró népi iparművész, Péter Szidónia népi ékszerkészítő, gyöngyfüző és Barsi Gizella csipkeverő. A NESZ részéről Igyártó Gabriella, a Hagyományok Háza részéről Illés Vanda és Hont Angéla vett részt a rendezvényen. A magyar kézműves tárgyaknak és mesterségbemutatóknak nagy szakmai és közönségsikere volt: Barsi Gizella és Gosztonyi Zoltán alkotásait Ezüst-díjjal ismerte el a nemzetközi zsűri.

EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

A Hagyományok Háza nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a szakmai területünkön működő civil szervezeteket segítse, érdekeiket képviselje, programjait, kezdeményezéseiket támogassa. 2013-ban is helyet adtunk épületünkben az országos civil szervezetek szakmai programjainak, közgyűléseinek.

Az intézmény kezdeményezésére 2009-ben létrejött **Magyar Népművészeti Tanács** (Manéta) folytatta munkáját. A szakmát érintő fontosabb kérdésekről folyamatosan egyeztettek, közös javaslatokat dolgoztak ki a minisztérium részére.

Hagyományok Háza Baráti Köre Egyesület

A Hagyományok Háza Baráti Köre Egyesület 2007 óta működik az intézmény mellett kettős céllal: egyfelől igyekszik a Hagyományok Háza köré szerveződött érdeklődőkből közösséget kovácsolni, a Kárpát-medence néphagyományának minél nagyobb részét velük megismertetni, másfelől támogatni a Hagyományok Házát abban a tevékenységében, hogy ez a kultúra a ma és a holnap része maradjon. 2013-ban az egyesület taglétszáma meghaladta a 150 főt.

A baráti kör 2013-ban 10 klubestet tartott a Hagyományok Házában, amelyen bárki érdeklődőként részt vehetett, nem csak az egyesület tagjai. A klubesteken előadásokat, filmvetítéseket, vitaesteket szervez, meghívott előadói a népi kultúra és a társtudományok területein dolgozó szakemberek. A klubestek szakmai koordinátora 2013. júliusi hirtelen haláláig dr. Halmos Béla, az egyesület alapító elnöke volt, azóta az egyesület elnöksége az eddigi szellemben viszi tovább az estek szervezését. 2013-ban a következő klubestekre került sor:

- január 29. 18 óra: Szalay Zoltán betegsége miatt Halmos Béla tartott élménybeszámolót japán szakmai útjáról
- február 26. 19 óra: Szalay Zoltán fotóművész, fotóriporter előadása
- március 26. 18 óra: Erdélyi Zsuzsanna néprajzkutató előadása
- április 23. 18 óra: Beszélgetés Kósa Lászlóval
- május 21. 18 óra: Filmvetítés: Balladák filmje – dokumentumfilm Kallós Zoltán népzene gyűjtő-néprajzkutatóról
- június 18. 18 óra: Vörösváry Ferenc, a Habánok kerámiaművészete című könyv szerkesztőjének előadása a habán kerámiáról
- szeptember 17. 18 óra: Juhász Zoltán népzeneész, népzene kutató, az MTA Természettudományi Kutatóközpontjának tudományos főmunkatársa előadása
- október 15. 18 óra: vetítés az Új régi hang című népzenei filmsorozatból, a vetítést bevezeti és mesél a sorozat elkészültéről: Szomjas György
- november 12. 16 óra: Közgyűlés, majd filmvetítés (Új régi hang filmsorozat: Neti Sanyi)

- december 17. 18 óra: Évzáró klubest, vendégünk Sebestyén Márta tiszteletbeli tag, muzsikál a BorFolk zenekar

2012 óta a Hagyományok Háza az egyesület anyagi segítségével szervezi meg a Népismereti Tudománytár és a Folklórgyűjtők Fóruma elnevezésű sorozatok előadásait. Ebben az évben Küllös Imola etnográfus, Árendás Péter népzeneész, Daróczi Ágnes kulturális menedzser, etnológus és Liszka József néprajzkutató előadásaira került sor.

2013. május 4-én immár másodszorra szervezte meg az egyesület a Hagyományok Házával közösen a táncház napját az OTP, a Magyar Művészeti Akadémia és a Terézvárosi Önkormányzat támogatásával.

Magyar Rádió

A Hagyományok Háza és a Magyar Rádió 2009 nyara óta működik együtt annak érdekében, hogy a hagyományos Kárpát-medencei népzene ne szoruljon ki a rádió műsorstruktúrájából. 2013-ban is folytatódott a Hajnali című népzenei műsorok szerkesztése az intézmény közreműködésével.

Egyéb szakmai munka

A debreceni Nemzetközi Betlehemes Találkozó UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzéke Legjobb Eljárások Regiszterébe történő felterjesztésének koordinálása.

A Hagyományok Háza delegáltjaként Agócs Gergely több fontos szakmai szervezetben is képviseli az intézményt, így többek között:

- a Magyar Néprajzi Társaság választmányának tagjaként, a népzene-néptánc szakosztály elnökeként
- az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság Kulturális Szakbizottságának tagjaként
- NKA Közművelődési-népművészeti Kollégiumában.

Rendszeres szakmai tanácsadói, illetve javaslattételi tevékenységet folytatunk továbbá az Emmi közművelődési főosztályán, a parlament kulturális bizottságánál, a Magyar Köztársasági Elnöki Hivatal, a Külügyminisztérium, az Alapvető Jogok Országgyűlési Biztosának Hivatala irányába.

Önkéntesek

A 2011-ben indított önkéntes programban részt vevő önkéntesek 2013-ban is nagy lelkesedéssel kapcsolódtak be az intézmény munkájába, és nekik köszönhetően sokkal gördülékenyebben valósulnak meg programjaink. 2011 óta az önkéntesek által teljesített órák száma 337-ről 1424-re nőtt. Az általuk végzett tevékenységi területek listája hosszú: színháztermi ültetés, közönségkapcsolati feladatok, információszolgáltatás rendezvényeken, dekoráció készítése,

adminisztratív munkák, kiállítások rendezése és bontása, fényképezés előadások alatt és rendezvényeken, könyvtári munkák, szabás-varrás, fordítás. Idén tavasszal és ősszel önkéntes találkozót tartottunk, ahol régi és új önkénteseink ismerhették meg egymást és oszthatták meg egymással tapasztalataikat. A találkozókön beszámolókat tartottunk arról, hogy milyen mértékben segítették intézményünk munkáját, és csoportképet készítettünk. Önkénteseink erőfeszítését az előadásainkra szóló tiszteletjegyekkel szoktuk megköszönni, melyeket nagyon szívesen fogadnak. Az *önkéntesség is lehet hagyomány!* jellegű program létrejöttével reméljük, hogy sikerül elérni azt, hogy egyre többek számára váljon szerethetővé a Kárpát-medencei néphagyomány, és minél többen vegyenek részt a népi kultúra megőrzéséért és továbbéléséért létrejött intézmény életében. Önkéntes programunkról a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban rendezett Önként és dalolva – önkéntesség a közgyűjteményekben konferencián számoltunk be 2013 októberében (Máthé Kiss Simona, Bakó Katalin). Idén először az év végi intézményi évzárón kiosztottuk az Év önkéntese díjat, amelyet Bogdán Magdolna kapott.

PÁLYÁZATAINK

Magyar Művészeti Akadémia (MMA)

A Magyar Művészeti Akadémiához 2012-ben beadott egyéni pályázataink megvalósítása áthúzódott 2013-ra:

- *Erdélyi Zsuzsanna* 60 év alatt felhalmozott néprajzi-népköltészeti anyagának rendezésére pályáztunk és nyertünk 1 050 000 Ft-ot, ebből egy fő megbízott munkatárs munkáját tudjuk a megfelelő adminisztratív eszközök megvásárlásával együtt fizetni. A pályázat végső határideje 2013. február 28. volt.
- 2012-ben ünnepeltük *Lajtha László* születésének 120. évfordulóját, 2013-ban emlékezünk meg halálának 50. évfordulójáról. 2013 elején a Hagyományok Háza és a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézete ez alkalomból nyitotta meg a Lajtha-emlékszobát, ünnepi koncertet szervezett és a zeneszerző, népzene gyűjtő eredményeit méltatandó, konferenciát rendezett. A pályázaton 1 500 000 Ft-ot nyertünk, a forrás felhasználásának végső határideje 2013. február 28. volt.

Harmadik pályázatunkat egyedi pályázatként az MMA nem tudta támogatni, de az Akadémiával együttműködésben és a Nemzeti Kulturális Alap miniszteri keretének támogatásával lehetővé vált *Bari Károly: Régi cigány szótárak és folklór szövegek* című hiánypótló és rendkívüli szakmai jelentőségű kéziratának háromkötetes könyvformába öntése és megjelentetése 2013 júliusában.

NKA miniszteri keret

- A Smithsonian Folklife Fesztivál magyar programjának népszerűsítésére, hangzó CD készítésére és honlapfejlesztésre 1 100 000 Ft támogatást ítelt meg az intézmény számára

az emberi erőforrások minisztere, melyből a 200 példányban megjelenő, kereskedelmi forgalomba nem kerülő válogatás CD célja volt, hogy a fesztivál kapcsán Magyarországról, a magyar kultúráról hírt adó médiumokhoz, szakújságírókhoz, koncertszervezőkhöz eljuthasson, s ezáltal elősegíthettük, hogy minél többen megismerhessék a Kárpát-medence hagyományos zenekultúráját

Nemzeti Kulturális Alap – Közművelődés és Népművészet Kollégiuma

- Hagyományt a mindennapokba – mindennapi hagyományok
Az intézmény sokszínű tevékenységének bemutatására megálmodott Hagyományt a mindennapokba – mindennapi hagyományok – Nyílt Hét és az adventi időszakhoz kapcsolódó Ünnepváró a Corvin téren programsorozatok célja a néphagyományok interaktív formában való bemutatása, tradicionális kultúránk mai hasznosításának, megélésének módjaira való figyelemfelhívás és az ezt az igényt kiszolgáló szakmai munka népszerűsítése, amely intézményünkben folyik. Az NKA-tól a két nagyszabású programra nettó 2 300 000 forintot nyertünk.

Nemzeti Kulturális Alap – Előadó-művészet Kollégiuma

- Nép- és világzenei koncertek a Hagyományok Házában címmel beadott pályázatunk keretében a Mesterek és tanítványok koncertsorozat és a Fölszállott a páva sorozat népzenei koncertjeinek lebonyolítására összesen 500 000 Ft támogatást nyertünk, melyet Dóra Áron és mestereinek, Bodza Klára és tanítványainak, valamint Kacsó Hanga Borbála és a Parapács zenekar tiszteletdíjára fordítottunk.
- Tánc határok nélkül c. pályázatunkra megítélt 1 000 000 Ft felhasználásával vendégül láttuk 2013 novemberében a Nagyvárad táncegyüttest, s 2014 tavaszán a Maros művészegyüttes érkezik vendégjátékra két előadás erejéig.

MARKETINGTEVÉKENYSÉG

2013-ban elsődleges marketingkommunikációs cél volt, hogy a Hagyományok Háza egységesen jelenjen meg a közönség előtt. Így az előadásokhoz, rendezvényekhez kapcsolódó anyagok (plakátok, szóróanyagok, egyéb kommunikációs eszközök) elkészítésénél a figyelemfelkeltésen túl az **egységes arculat** kidolgozása is szerepet kapott.

Ebben az évben kiemelt szempont volt a **magyar és az angol honlap** tartalmának fejlesztése, aktualizálása. A Magyar Állami Népi Együttes őszi észak-amerikai turnéjának köszönhetően megnőtt az érdeklődés az angol nyelvű honlapunk iránt. Erre felkészülve a nyár folyamán megújítottuk az együttesről szóló információs oldalakat, valamint igyekeztünk a külföldiek számára érdekes és hasznos információval bővíteni az oldalakat. 2013-ban a magyar honlap látogatottsága a tavalyi évhez

képest 15%-kal nőtt, az angol oldalé pedig megduplázódott. Az angol oldalakra érkező forgalom 60%-a az Egyesült Államokból érkezett.

	2012-ben (fő)	2013-ban (fő)	Változás (2013/2012)
A magyar oldalak látogatottsága	192 184	220 400	115%
A magyar oldalak egyedi látogatóinak száma	114 385	131 000	115%
Az angol oldalak látogatottsága	5 283	10 375	196%
Az angol oldalak egyedi látogatóinak száma	4 332	8 135	187%

Jelentős eredményeket értünk el a **hírlevél** adatbázisának bővítésében. A honlapon keresztüli regisztráció, valamint az egyes eseményekhez kötődő hírlevél-feliratkozási akcióknak köszönhetően hírlevéllistánk 711 új címmel (32%-kal) bővült. Érdemes megemlíteni, hogy a 2013-ban feliratkozók száma 20%-kal meghaladta az előző három évben együttesen feliratkozottak számát (2010–2012 között 338 fő iratkozott fel a listára).

	2013. január 1.	2013. december 31.	Változás
Hírlevél-feliratkozók száma	2206 fő	2917 fő	132%

Az események népszerűsítése és a jegybevételek növelése érdekében hónapokkal az egyes programok előtt már igyekeztünk információkkal szolgálni az érdeklődőknek mind a honlapon, mind a Hagyományok Háza **Facebook-oldalán**. 2013-ban a Hagyományok Háza FB-oldal rajongóinak száma másfélszeresére nőtt, jelenleg a közösségi oldalon keresztül a potenciális elérhető emberek száma 3,5 millió körül van.

	2013. január 1.	2013. december 31.	Változás
Hagyományok Háza Facebook-oldal rajongóinak száma	10 540 fő	15 446 fő	146%

2013-ban célzott **direkt marketing** akciókkal népszerűsítettük programjainkat. Rendszeresen kommunikáltunk bérleteseinkkel, korábbi tanfolyami hallgatóinkkal, amatőr táncegyüttesekkel, egyetemistákkal, Budapest és Pest környéki általános és középiskolákkal, a 2012-es Főlszállott a páva népzenei vetélkedő jelentkezőivel, idegenforgalmi szakemberekkel és természetesen a szakmai közönséggel. Az adatbázisainkon keresztül rendszeresen kapcsolatban vagyunk több mint 1000 intézménnyel, s ezen felül közel 4000 magánszeméllyel.

Háromhavi **programfüzetünk** 10 ezer példányban jelent meg (tavaszi, őszi, téli), amelyeket alkalmanként 150-180 helyszínen (színházak, művelődési házak, jegyirodák, múzeumok,

könyvesboltok stb.) terjesztettük. Bérleteinket és tanfolyamainkat tartalmazó ajánlót 15 ezer példányban, májusban jelentettük meg, tavasz végén és ősz elején terjesztettük. Az eredetileg tervezetthez képest végül novemberben féléves, bérleteket és tanfolyamokat tartalmazó füzetet nem készítettünk. A programfüzetek megjelenésekor bérleteseinket levélben külön értesítettük.

Az évben két olyan esemény volt, ahol a szokásos marketingeszközökön felül online média, nyomtatott hirdetések és televíziós szpotok segítségével igyekeztünk új célcsoportot elérni. A szeptemberi nyílt hetet tv-s hirdetéssel, a decemberi Ünnepváró kézműves- és kiadványvásárt pedig kerületi újságokban és közeli metrómegállóiban kihelyezett hirdetésekkel, tv-reklámokkal és online hirdetésekkel népszerűsítettük.

Az év során, költségeink optimalizálása céljából igyekeztünk partnereinkkel barter megállapodásokat kötni (Cser Kiadó, Pesti Műsor). Nagyobb szerződést kötöttünk a Libri Médiaival, így a Hagyományok Háza programjaival a Fidelio programmagazinban, a port.hu-n. és a fidelio.hu-n is rendszeresen lehetett találkozni. Az év során hirdetéseink jelentek meg többek között a Várnegyedben, a Helyi Témában, a Pesti Műsorban, a Modern Iskola magazinban.

SAJTÓKAPCSOLATOK

2013. októbertől új munkatárs felelős a Hagyományok Háza sajtókapcsolataiért. Azóta három nagyszabású esemény kiemelt médiaérdeklődés mellett zajlott, és elindult egy sokkal intenzívebb sajtókommunikáció, ami a megjelenések számában és minőségében is jól látszik. Novemberben a *Távol van-e a Távol-Kelet?* ázsiai fesztivál, decemberben az *Összefogás – jótékonyági koncert hagyományörző mestereinkért* program és a *Magyar Állami Népi Együttes nagy sikerű észak-amerikai turnéja*, majd december 17-i hazatérése a nyomtatott, közösségi és elektronikus médiában egyaránt nagy érdeklődésre tartott számot. Az említett események kapcsán megélénkült az intézmény arculati kommunikációja, ami az eddig hagyományos programkommunikáció mellett nagyon fontos része a kommunikációs stratégiánknak. A jótékonyági koncert fontos szerepet töltött be a Hagyományok Háza céljainak és szerepvállalásának bemutatásában, a program a szervezők és résztvevők nagy örömeire hatalmas érdeklődés mellett, telt házzal zajlott.

A Magyar Állami Népi Együttes észak-amerikai turnéja indulásakor sajtótájékoztatót szerveztünk, a turné során is többször igyekeztünk a hazai médiában is hírt adni a kinti sikerekről, de a hazaérkezésükkor sikerült igazi áttörést elérni, hiszen az m1 Híradó a repülőtéren fogadta a hazatérő művészeket, az MTI által kiadott hírt több médium is átvette, és rengeteg interjú, cikk készült utána is. Fontos célunk, hogy az együttes új és repertoáron levő előadásairól előzetes ajánló és kritika egyaránt megjelenjen a sajtóban, hiszen az együttesnél zajló magas színvonalú művészi munka bemutatása kiemelt feladatunk.

Az együttes művészi munkájának minél erőteljesebb kommunikációján túl elindult a Hagyományok Házában zajló szakmai munka és eredményeinek bemutatása az intézmény munkatársaival készült interjúkon, portréműsorokon keresztül. Célunk színpadi műsoraink,

előadásaink, kiállításaink népszerűsítése és a hagyományos népi kultúra értékeinek médián keresztül történő közvetítése. A közmédia csatornáin keresztül a közelmúltban több kollégánkkal is közelebről megismerkedhettek a rádióhallgató, tévéző érdeklődők. Mindemellett munkatársaink rendszeres vendégei voltak a különböző médiumok kulturális ajánló- és magazinműsorainak.

A 2013-as év során 9 sajtótájékoztatót, sajtónyilvános eseményt rendeztünk:

- 2013. február 16.: Lajtha László emlékszobájának megnyitója
- 2013. március 7.: a Nemzeti Vidékstratégia részeként a népi kézművesség stratégiájának bemutatása (V. Németh Zsolt vidékfejlesztésért felelős államtitkár, Halász János kultúráért felelős államtitkár részvételével)
- 2013. április 4.: Jávorszky Béla Szilárd: A magyar folk története – népzene, táncház, világzene című könyvének sajtóbemutatója (Halmos–Sebő–Éri trió közreműködésével)
- 2013. április 10.: Fölszállott a páva című műsor újraindulása kapcsán az MTVA-val közös együttműködési nyilatkozat aláírása
- 2013. május 29.: a Vidékjáró stratégia éves rendezvénysorozatának bemutatása céljából (V. Németh Zsolt vidékfejlesztésért felelős államtitkár, Halász János kultúráért felelős államtitkár részvételével)
- 2013. július 16.: Tájékoztató a népi iparművészeti zsűrizés megújult szempontrendszeréről
- 2013. szeptember 3.: A Magyar Állami Népi Együttes észak-amerikai turnéjának alkalmából
- 2013. szeptember 18.: Sajtóbejárás a mozgáskorlátozottak közlekedését megkönnyítő lift elkészültének alkalmából (Halász János kultúráért felelős államtitkár részvételével)
- 2013. november 5.: Távol van-e a Távol-Kelet? – az ázsiai kulturális fesztivál beharangozása

Fontosabb sajtómegjelenések 2013-ban:

- Átlagosan hetente 6 nagyobb újságcikk, televíziós és rádiós műsor foglalkozott a Hagyományok Házával:
- 90 megjelenés/megszólalás a televízióban és a rádióban
- 40 megjelenés a nyomtatott sajtóban
- 300 megjelenés az online médiában
- Ezen kívül folyamatosan jelen vagyunk a programajánló magazinokban és weboldalakon.

KIADVÁNYÉRTÉKESÍTÉS ÉS KIADÁSI TEVÉKENYSÉG

A 2013-as év éves forgalma nettó 10 766 913 Ft volt, összesen több mint hétezer-ötszáz tételt értékesítettünk. Ebből a webáruház forgalma nettó 1 453 239 Ft.

A Hagyományok Háza jelen volt kiadványaival a Táncháztalálkozón, a Mesterségek Ünnepe és a Nemzeti Vágtán. Ezek a rendezvények az értékesítés bizományosi partner bevonásával történt.

Saját rendezvényeink közül kiadványértékesítés szempontjából érdemes kiemelni a nyílt hetet (bevétel nettó 91 387 Ft) és az idén négynapos Ünnepváros vásárt (bevétel nettó 385 838 Ft).

Bizományos partnereink köre idén is bővült. Ezek közül kiemelkedő az Opus Music Hangszer- és Zeneműbolt, amely Szabolcs-Szatmár-Bereg megye legnagyobb hangszerboltja. Segítségükkel Magyarország e távolabbi szegletében is jelen lehetnek kiadványaink.

Az idei évben nyolc kiadvánnyal gyarapítottuk kínálatunkat. Ebből két kiadvány (*A letűnt paraszti világ nyomában*, *Pilismaróton* és *A magyar folk története*) más kiadókkal történő együttműködésben valósult meg. A *Csángómagyar daloskönyv* hasonló kiadványként került kiadásra egy DVD-ROM melléklettel, *Az erdélyi magyar népi tánczene* pedig már második kiadását éri meg.

Új kiadványunk Bari Károly 3 kötetes *Régi cigány szótárak és folklór szövegek* című könyve, mely jelenleg egyedülálló a magyar könyvpiacra. Idén is megjelentettük aktuális népzenei válogatásunkat, a *Táncház-népzene 2013-at*.

Újra kiadásra került, de már CD formátumban a *Hangfelvételek néptáncoktatáshoz* sorozatunk részeként a gyimesi és Kis-Küküllő menti zenei válogatás.

Minisztériumi támogatással született meg a Smithsonian Folklife Festival reprezentációs céllal készült CD-je, amelyre a fesztiválon közreműködő zenészek felvételeiből válogattunk.

A PÁVA IRODA TEVÉKENYSÉGE

A főigazgató közvetlen irányítása alatt működik a Fölszállott a páva vetélkedő lebonyolításával, illetve hasonló projektek végigvitelével megbízott Páva iroda.

2013 elején az előző széria sikerén felbuzdulva döntés született, hogy ismét meghirdetik a Fölszállott a páva népzenei és néptáncvetélkedőt. Az MTVA a Hagyományok Házával karöltve, a Martin György Néptáncszövetség és a Táncház Egyesület stratégiai partnerségével szervezi a vetélkedőt. A verseny kiírását 2013. április 10-én tettük közzé. A versenyre 291 produkciót neveztek be mintegy 1420 közreműködő részvételével.

Az előző évad versenyéhez hasonlóan, most is a területi válogatókat megelőzően, előzsűrízésen estek át a nevezett versenyzők. Az előzsűrízésen a szakmai zsűri 291 benevezett produkcióból 251-et javasolt a megmérettetésre.

A területi válogatók megszervezésére 2013 júniusa és szeptembere között került sor az alábbi helyszíneken:

2013. június 16.	Hagyományok Háza
2013. június 22.	Révkomárom
2013. június 29.	Szentegyház
2013. július 6.	Hódmezővásárhely
2013. augusztus 31.	Vác

2013. szeptember 7. Kaposvár
2013. szeptember 13. Válaszút
2013. szeptember 15. Nyíregyháza

A területi válogatókon végül 230 produkciót értékelt a szakmai zsűri, 1340 fő részvételével.

A 8 területi válogató lebonyolítása után derült ki, hogy a tavalyi évadhoz képest sokkal erősebb mezőny alakult ki, mivel az értékelt 230 versenyszámból 135 produkció ért el 100 pont fölötti értékhatárt. A szeptember–októberben megtartott arányosító zsűrizések tagjaira hárult a felelősség, hogy a 135 versenyszámból kiválasszák azt a 48 versenyzőt, akik meghívást kapnak a 2014-ben zajló televíziós élő adásokra.

Utógondozás

A verseny szellemiségét figyelembe véve a szervezők fontosnak tartották, hogy a Fölszállott a páva 2012 televíziós fordulókba jutott versenyzői a verseny befejezése után se kallódjanak el, és hogy minél több lehetőséget biztosítsanak a műfaj széles körű megismertetésére. Mindezek szellemében az iroda szervezésében, illetve közreműködésével a következő rendezvényeken szerepeltek a Fölszállott a páva 2012 versenyzői:

1. 2013. január 22.: Magyar Kultúra Napja – Fölszállott a páva gála, élő adás, Duna Tv
2. 2013. március 30.–április 1.: XXXII. Országos Táncháztalálkozó és Kirakodóvásár
3. 2013. május 26–31.: EBU Folkfesztivál – Várna; 34. Euroradio Folk Festival a Magyar Rádió Nonprofit Zrt. különdíja alapján – a Parapács együttes és Berecz István kategóriagyőztesek egyórás közös produkcióval szerepeltek
4. 2013. június 8.: UNESCO-székház Párizs, Magyarország Külügyminisztériuma Kulturális és Tudománydiplomáciai Főosztálya megbízásából, a Hagyományok Háza szervezésében; fellépés az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség 10. jubileumi év ünnepi műsorában, Berecz Istvánnal, Csizmadia Annával és a Jászság Népi Együttessel
5. 2013. június 26.–július 7.: a Smithsonian Folklife Festival – Washington egyik díszvendége Magyarország volt, Berecz István, Csizmadia Anna, a Szentendre táncegyüttes, Kubinyi Júlia, Majer Tamás, Markó Fruzsina és Iván Róbert léptek fel
6. 2013. június–szeptember között a Fölszállott a páva 2014 nyolc területi válogatójának (Hagyományok Háza, Hódmezővásárhely, Vác, Révkomárom, Kaposvár, Szentegyháza, Válaszút, Nyíregyháza) vendégei voltak a tavalyi tv-adások résztvevői
7. A Hagyományok Háza Fölszállott a páva előadás-sorozatában a következő versenyzők:
  1. 2013. február 8.: Tintér Gabriella (ének), Dóra Áron (furulya), Cace Rom zenekar
  2. 2013. március 8.: Csizmadia Anna (ének), Krajcsó Bence (citera), Tallabille trió
  3. 2013 május 11.: Kubinyi Júlia (ének), Patonai Bátor (tekerő)

4. 2013. szeptember 18.: Czifra együttes, Rába táncegyüttes, Harmadik zenekar, Kacsó Hanga Borbála
5. 2013. november 8.: Józsa Tamás és Farkas Réka, Markó Fruzsina és Iván Róbert, Fokos együttes, Parapács zenekar
6. 2013. december 14.: Pimasz zenekar, Magyarországi Románok Hagyományőrző Együttese, Zsikó Zoltán, Szentendre táncegyüttes

Magyar Állami Népi Együttes

A 2013-as év kiemelkedik a társulat több mint hat évtizedes történetéből. Miközben az alaptevékenységünkben adódó feladatainkat többé-kevésbé a szokásos módon elláttuk, két új bemutatót állítottunk színpadra, több rövidebb külföldi megjelenést és az elmúlt évek talán legfontosabb turnéját teljesítettük Észak-Amerikában. Tettük mindezt a társulatnál lezajlott nagymértékű személyi változások, az évek óta stagnáló fizetések, társulatunk tagjainak csökkenő életszínvonala ellenére, a Magyar Állami Népi Együttestől elvárható magas színvonalon.

I. ELŐADÁSOK

A 2013. évben az alábbi műsorokat forgalmaztuk:

- Álomidő
- Az örök Kalotaszeg
- Bartók-trilógia I. rész: Kincses Felvidék
- Édeskeserű
- Földön apám fia volnék
- Hajnali Hold
- Ismeretterjesztő ifjúsági műsorok
- Magyar rapszódia
- Magyar rapszódia – Amerika
- Mezőség – Mikrokozmosz
- Naplegenda
- Szarvasének
- Szép magyar tánc
- Táncok népzeneire
- Zenekari koncertek
- Alkalmi válogatott műsorok

A MÁNE ÖSSZES ELŐADÁSA 2013-ban: 181 előadás

ÖSSZES NÉZŐSZÁM 2013-ban: 105 446 fő néző

1. HAZAI MŰSOROK

1.1. Székházi előadások – összesen 86 előadás

Bérletek, sorozatok

A 2013. szeptember 13. és december 17. közötti észak-amerikai turné miatt a szokásos bérleteinket, sorozatainkat – saját társulatunkkal – alapvetően csak az első félévre terveztük. A többi alkalomra vagy vendégegyütteseket fogadtunk, illetve hívott meg a HH, vagy az itthon maradó MÁNE-tagokra és külsős művészekre összeállított Szép magyar tánc című válogatott kamaraműsort építettük be a programsorozatokba, valamint színpadra állítottunk egy zenekari koncertet is.

A színházi gyakorlathoz igazodva, a 2012/2013-as évad részeként ebben az évben is folytattuk a **Táncról táncra** bérletet. A már bevett gyakorlatot követve több előadásból álló csomagot ajánlottunk fel a nézőkre bízva a választást, hogy összeállítsák a négy alkalomra szóló bérletüket. A 2012-ben megvalósult két új bemutató a bérletkínálatot tovább gazdagította.

A 2012/2013-as évad részeként az alábbi előadások kerültek színre:

január 18.	Hajnali Hold
január 26.	Az örök Kalotaszeg
március 22.	Mezőség – Mikrokozmosz
május 4.	Kincses Felvidék
május 31.	Földön apám fia volnék

Az év második felében – a MÁNE amerikai turnéja miatt – a Hagyományok Háza több jeles együtttest és produkciót hívott meg a bérlet keretében.

A Fölszállott a páva televíziós tehetségkutató a közelmúlt egyik legfontosabb kulturális projektje volt, amelynek sikeres megvalósulásában a Hagyományok Háza mellett a MÁNE is kiemelt szerepet játszott. Már a kezdetekkor célként fogalmazódott meg a tehetségkutató mellett a tehetséggondozás is. Ennek szellemében valósult meg a **Fölszállott a páva** sorozat, melynek keretében a 2012. év televíziós döntőjébe jutott versenyzők meghívásával a nézők újra találkozhattak kedvenceikkel.

Az első félévben a Magyar Állami Népi Együttessel közös estéken mutathatták meg tehetségüket.

Az év második felében – az amerikai turné miatt – önálló műsort nem tudtunk bemutatni a sorozat keretében, de az alábbi alkalmakon az itthon maradt művészeink – zenekar, táncosok – a rendezői koncepcióhoz igazodva közreműködtek a programokon. A műsorok házigazdája, műsorvezetője Kókény Richárd tánckarvezető volt.

szeptember 18.: *Rábaköztől Kalotaszegig*: Czipra együttes, Rába táncegyüttes, Harmadik zenekar, Kacsó Hanga Borbála, MÁNE zenekar

november 8.: *Óbecsétől Tornaljáig*: Markó Fruzsina–Iván Róbert, Farkas Réka–Józsa Tamás táncos párok, Fokos együttes, Parapács zenekar, MÁNE tánckar és zenekar

december 14.: *Letűnt idők: pásztorvilág, nagy mulatságok*: Magyarországi Románok Hagyományőrző Táncegyüttese, Szentendre táncegyüttes, Pimasz zenekar, Zsikó Zoltán

A **Dél-után nyugdíjasbérlet** a legszemélyesebb és talán a legsikeresebb sorozatunk. „Minden előadás előtt köszöntöm őket. Mondok néhány gondolatot a produkcióról, az aktuális feladatainkról, és természetesen a gyerekeimről; unokákról is mesélek, hiszen már kérdezik...” – vallja Mihályi Gábor művészeti vezető. Minden bérletet elővételben megvásárolnak, az előadások rendre telt házasak, a hangulat családi, hiszen lassan mindenki ismer mindenkit. Mind az első, mind a második félév három-három előadásból álló bérletében két táncelőadást és egy zenekari koncertet mutattunk be.

Az első félév előadásai:

MÁNE:

április 10. **„Zenélő homlokzat”** zenekari koncert

május 15. **Táncok népzene**

A második félév előadásai:

MÁNE:

október 30. **„Szerelem, szerelem...”** zenekari koncert

november 27. **Szép magyar tánc**

Már 2011-ben elindítottuk az *„Uzsonna” ifjúsági bérletet*. A sorozat kiemelt feladata a számunkra egyik legfontosabb társadalmi csoport, a fiatal generáció hagyományos kultúráról kialakított – helyesebben: ki nem alakult – képének formálása, a szükséges információátadás mellett az érzelmi kapcsolat megteremtése. Az előadások révén – műfajtól függetlenül – népszerűsítjük a színházba járást, felkeltjük az igényes szórakozás, a kultúra, a tradíció megismerése iránti igényt. Megismertetjük őket a korszerű néptáncelőadások állami népi együttesi gyakorlatával.

Az első félév előadásai:

MÁNE:

május 14. **Táncok népzene**

A második félév előadásai:

MÁNE:

október 15. **Szép magyar tánc**

Az *Almárium* továbbra is a Hagyományok Háza egyik kiemelt jelentőségű sorozata. Az ilyen típusú feladatok – találkozás hagyományos kultúránk utolsó őrzőivel, átadóival – nem elsősorban az alapító okiratban előírt tevékenység „végzését” jelentik a számunkra, hanem elodázhatatlan és elháríthatatlan küldetést. Ebben az évben egy estén, április 13-án, a hagyományőrök mellett – magyarborzási táncosok, magyarszováti énekes, budatelki román zenészek és táncosok – az együttes **Mezőség** – **Mikrokozmosz** című előadását láthatta a közönség.

Hungária Koncert-előadások – Magyar Állami Népi Együttes

Továbbra is a Hungária Koncert Kft. szervezi székházi előadásaink jó részét. Az együttes május 21. és október 15. között 27 előadást teljesített. A bemutatott produkciók az alábbiak voltak:

- Kincses Felvidék 10 alkalom
- Magyar rapszódia 8 alkalom
- Szép magyar tánc 9 alkalom

Hungária Koncert-előadások – amatőr együttesek

Erre az évre is meghirdettük a már szokásos pályázatunkat a legjobb amatőr együtteseknek, fellépést biztosítva számukra a HH színháztermében. Sajnálatos, hogy a megrendelő – közvetve a nézők – felől idén is több alkalommal érkezett jelzés az egyenetlen művészi színvonalról. El kell érni, hogy a kiválasztott együttesek javítsanak mind a produkcióik níveljén, mind a táncosaik előadói kvalitásán.

Ebben az évben is a zenekarunk tagjai kísérték a fellépő együtteseket.

Május 2. és október 31. között összesen 16 alkalommal az alábbi társulatok léptek fel:

– Bem Táncegyüttes:	5 alkalom
– Bihari János Táncegyüttes:	4 alkalom
– Corvinus Közgáz Táncegyüttes:	3 alkalom
– Szentendre Táncegyüttes:	4 alkalom

Ifjúsági ismeretterjesztő előadások, programok

2013-ban is folytattuk – továbbra is a *személyesen átélhető élményszerzés* fontosságát hangsúlyozva – a MÁNE és a Népművészeti Módszertani Műhely Folklór Osztálya közös projektjét: a *Találkozás a néphagyománnyal* című komplex, az ifjúságnak szóló programsorozatot. Az interaktivitásra hangsúlyt helyező alkalmakon a társulatunk táncosai, zenészei mutatták be hagyományos kultúránkat: színpadi előadás, hangszerbemutatók, tánc- és játéktanítások keretében. Célunk továbbra is az, hogy saját kultúránkra, gyökereinkre irányítsuk a fiatalság figyelmét.

Az év második felében az amerikai turné miatt az eddigi program egy kamaraváltozata állt színpadra.

2013-ban 17 alkalommal összesen 1616 gyermek vett részt a programban.

Egyéb előadások, rendezvények

A fentiekén túl az együttes – mint minden évben – idén is több alkalommal részt vett a Hagyományok Háza különböző, saját szervezésű előadásain, rendezvénysorozatain (*Nyílt Hét*), sajtótájékoztatóin („*Vidékjáró rendezvénysorozat*”), kiállítás és fotókiállítás megnyitóin (*Énlaka kulturális öröksége; Fölszállott a páva*), koncertjein (*Mesterek és tanítványok*), zártkörű rendezvényein (*Magyar Turizmus Zrt. „Nyugat Itthon rendezvénysorozat”*), protokollalkalmain (*Gálaest Magyarország tiszteletbeli konzuljai részére*).

1.2. Kiemelt rendezvények

Ebben az évben is kiemelten kezeltük az országos hatású vagy regionális fesztiválokon, karneválokon, gálaműsorokon való részvételt, hiszen ezeken az alkalmakon koncentráltan van lehetőség a közönséggel való találkozásra, valamint széles körben tudjuk bemutatni a MÁNE művészetét, sokszínű, gazdag repertoárját.

Ezek közül mindenképp kiemelésre érdemes a január 6-i szolnoki koncert.

A bajorországi Benediktbeuern kolostorában találták meg azt a **Carmina Burana** néven ismertté vált XII. századi versgyűjteményt, melyből Carl Orff komponálta világhírű zeneművét. A mű a tavasz, a bor, a szerelem himnuszaként vált az európai zeneirodalom talán egyik legnépszerűbb darabjává.

A **Pannon freskó** című produkciót 2005-ben mutatta be a Magyar Állami Népi Együttes. Az előadásban a történelmi múlt elevenedik meg élő hagyományaink által inspirálva. Közismert dallamaink, táncaink különféle etnikai karaktereket felöltve bizonyítják európai összetartozásunkat. A produkció – az archaikus formák mai feldolgozásával – hitet tesz e közös kultúra folyamatosságá mellett.

A Magyar Állami Népi Együttes és a Szolnoki Szimfonikus Zenekar együttműködése már több évre tekint vissza. Legutóbbi közös előadásunk, a **Naphimnusz**, Carl Orff Carmina Buranáját és a Sebő Ferenc komponálta Pannon freskó részleteit állította színpadra. A produkció, miközben két részre tagolódott, a rendezői szándékok szerint mégis egy egységes, nagy ívű gondolatként jelent meg, melynek karakterét a tánc mellett a komolyzenei, a régi zenei és a népzenei megszólalások határozták meg.

Közreműködtek: a **Magyar Állami Népi Együttes tánckara és zenekara, a Szolnoki Szimfonikus Zenekar, a Nemzeti Énekkar, Herczku Ágnes és a Sebő-együttes**

Zenei rendező: **Izaki Maszahiro**

Rendező-koreográfus: **Mihályi Gábor**

Néhány az év kitüntetett eseményei közül:

- Szolnok, Városi Sportcsarnok: **Naphimnusz/Tánckoncert**
- Százhalombatta, Barátság Kult. Központ – a Magyar Kultúra Napja: **Hajnali Hold**
- Nemzeti Táncszínház, Szolidaritás – Gálaest a táncművészetért: **Alkalmi válogatott műsor**
- Békéscsaba, Csabagyöngye Kult. Kp. – Békéscsabai Tavasz Fesztivál: **Magyar rapszódia**
- Kecskemét, Kulturális Kp. – Kecskeméti Tavasz Fesztivál: **Mezőség – Mikrokozmosz**
- Balatonszemes, szabadtéri színpad – szezonnyitó városi ünnepség: **Magyar rapszódia**
- Győr, Nemzeti Színház – IX. Magyar Táncfesztivál: **Hajnali Hold**
- Szent István Korona Pincészet udvara – XVIII. Duna Karnevál gála: **Alk. válogatott műsor**
- Szekszárd, Prométheusz park – Szent István-nap, az államalapítás ünnepe: **Naplegenda**
- Budapest, Liszt Ferenc tér – TeARTrum Fesztivál, évadnyitó színházi korzó: **Szép magyar tánc részlet**

1.3. Művészetek Palotája

A Műpa hazánk legfontosabb „táncos” befogadó intézménye, ahol fellépni továbbra is rangot jelent. Az amerikai turné miatt ebben az évben a szokásosnál kevesebb megjelenésre volt lehetőségünk a Fesztivál Színházban.

Vidék: 1 előadás

Szeged – Nemzeti Színház 1 ea.

- **FÖLDÖN APÁM FIA VOLNÉK: 1 előadás / 193 fő néző**

Budapest: 1 előadás:

HH Színházterem – *Táncról táncra* szabadbérlet 2012/2013 1 ea.

- **HAJNALI HOLD: 4 előadás / 1161 fő néző**

Budapest: 2 előadás:

HH Színházterem – *Táncról táncra* szabadbérlet 2012/2013 1 ea.

HH Színházterem – *Fölszállott a páva* sorozat 1 ea.

Vidék: 2 előadás

Százhalombatta – Barátság Kult. Központ / a Magyar Kultúra Napja 1 ea.

Győr – Nemzeti Színház / IX. Magyar Táncfesztivál 1 ea.

- **ISMERETTERJESZTŐ IFJÚSÁGI MŰSOROK: 17 előadás / 1616 fő néző**

Budapest: 17 előadás

HH Színházterem – *Találkozás a néphagyománnyal* program 17 ea.

- **MAGYAR RAPSZÓDIA: 11 előadás / 2620 fő néző**

Budapest: 8 előadás

HH Színházterem – a Hungária Koncert szervezésében 8 ea.

Vidék: 3 előadás

Békéscsaba – Csabagyöngye Kult. Közp. / Békéscsabai Tavasz Fesztivál 1 ea.

Balatonszemes – szabadtéri színpad / szezonnyitó városi ünnepség 1 ea.

Göncruszka – a Művelődési Ház szabadtéri színpada / Falunap 1 ea.

- **MEZŐSÉG – MIKROKOZMOSZ: 4 előadás / 1078 fő néző**

Budapest: 3 előadás

HH Színházterem – *Fölszállott a páva* sorozat 1 ea.

HH Színházterem – *Táncról táncra* szabadbérlet 2012/2013 1 ea.

HH Színházterem – *Almárium* sorozat 1 ea.

Vidék: 1 előadás

Kecskemét – Kult. Központ / Kecskeméti Tavasz Fesztivál 1 ea.

- **NAPLEGENDA: 4 előadás / 4862 fő néző**

Budapest: 2 előadás

Művészetek Palotája Fesztivál Színház 2 ea.

Vidék: 2 előadás

Szarvas – Vízi Színház 1 ea.

Szekszárd – Prométheusz park / Szent István-nap, az államalapítás ünnepe 1 ea.

- **SZARVASÉNEK: 2 előadás / 880 fő néző**

Budapest: 2 előadás

Művészetek Palotája Fesztivál Színház *bemutató előadás* 1 ea.

Művészetek Palotája Fesztivál Színház 1 ea.

- **SZÉP MAGYAR TÁNC: 14 előadás / 2055 fő néző**

Budapest: 14 előadás

HH Színházterem – a Hungária Koncert szervezésében 9 ea.

HH Színházterem – *Dél-után* nyugdíjas bérlet II. félév 1 ea.

HH Színházterem – *Uzsonna* ifjúsági bérlet II. félév 1 ea.

HH Színházterem – *Gálaest Magyarország tiszteletbeli konzuljai részére* 1 ea.

HH Színházterem – *Sajtóbejárás* 1 ea.

Liszt Ferenc tér – TeARTrum Fesztivál / Évadnyitó színházi korzó 1 ea.

- **TÁNCOK NÉPZENÉRE: 2 előadás / 579 fő néző**

Budapest: 2 előadás

HH Színházterem – *Uzsonna* ifjúsági bérlet I. félév 1 ea.

HH Színházterem – *Dél-után* nyugdíjas bérlet I. félév 1 ea.

- **ZENEKARI KONCERTEK: 4 előadás / 741 fő néző**

Budapest: 4 előadás

HH Színházterem – *Dél-után* nyugdíjas bérlet I. félév 1 ea.

HH Színházterem – *Dél-után* nyugdíjas bérlet II. félév 1 ea.

HH – fotókiállítás-megnyitó / *Fölszállott a páva* 1 ea.

HH – kiállításmegnyitó / *Énlaka kulturális öröksége* 1 ea.

- **ALKALMI VÁLOGATOTT MŰSOROK: 26 előadás / 5994 fő néző**

Budapest: 25 előadás

HH Színház. – H. Konc., Folklórműsor: Bem Tegye. és MÁNE zenekar 5 ea.

HH Színház. – H. Konc., Folklórműsor: Bihari Tegye. és MÁNE zenekar 4 ea.

HH Színház. – H. Konc., Folklórm.: Corvinus Közgáz Tegye. és MÁNE zkar 3 ea.

HH Színház. – H. Konc., Folklórműsor: Szentendre Tegye. és MÁNE zenekar 4 ea.

HH Színházterem – Rábaköztől Kalotaszegig / *Fölszállott a páva* sorozat 1 ea.

HH Színházterem – Óbecsétől Tornaljáig / *Fölszállott a páva* sorozat 1 ea.

HH Színházterem – *Magyar Turizmus Zrt. „Nyugat Itthon” rendezvénysorozat* 1 ea.

HH Színházterem – sajtótájékoztató / „*Vidékjáró rendezvénysorozat*” 1 ea.

HH Színházterem – Táncörténet Novák Ferenc Tatával / *HH Nyílt Hét* 1 ea.

HH Színházterem – Ismeretterjesztő, Találkozás a néphagy. / *HH Nyílt Hét* 1 ea.

HH Színházterem – *Mesterek és tanítványok sorozat: A Berecz család* 1 ea.

Nemzeti Táncszínház – Szolidaritás / *Gálaest a táncművészetért* 1 ea.

Szent István Korona Pincészet udvara – XVIII. Duna Karnevál gála 1 ea.

2. KÜLFÖLDI MŰSOROK ÉS EGYÉB MEGJELENÉSEK

A Külügyminisztérium kiemelten fontosnak tartja a Magyarország-kép külföldi formálását, a magyar kultúra sokrétű megismertetését. Ennek egyik lehetséges eszköze a magyar népművészet népszerűsítése, különös tekintettel arra, hogy az utóbbi két évben az UNESCO kiemelt figyelemmel tekint Magyarország és a Kárpát-medence hagyományos kultúrájára. E célok elérése érdekében az alábbi külföldi megjelenéseink a Külügyminisztérium anyagi és erkölcsi támogatásával valósultak meg. Ennek a támogatásnak az eredményei: a tavalyi nagy sikerű táncházsorozat folytatása, az idén új programként belepő HANG-SZER-SZÁM koncertek, valamint a kassai, a kárpátaljai és részben az észak-amerikai vendégszerepléseink létrejötte is.

Egyéb külsős pályázati vagy egyéb források, támogatások is segítették még 2013-ban külföldi megjelenéseinket: Emmi (London, Isztambul), MMA (Isztambul), NKA-FEPO, KIM (Észak-Amerika).

2.1. Táncházak, koncertek

HANG-SZER-SZÁM

Magyar népi hangszerbemutató zenei koncerttel és táncházzal

2013. június 30-ig 6 alkalommal, 4 szomszédos országban, elsősorban szórványmagyarok lakta területeken szerveztünk a külképviseletek meghívására hangszerbemutatóval egybekötött koncerteket Magyarország legkiválóbb népzeneészeinek közreműködésével. Az előadásokat minden esetben táncházak követték a nézők aktív részvételével.

Helyszínek: Szlovákia: Komarno (március 22.), Kassa (június.6.); Szerbia: Nyékinca (április 13.); Ausztria: Felsőpulya (május 4.); Ukrajna: Szalóka, Eszeny (május 18., 19.)

Olaszország, Firenze

Az együttes a tavalyi sikeres külföldi táncházsorozatát folytatva idén az olasz–magyar kulturális évad keretében Firenzében, az Auditorium al Duomóban és a La Muratében szervezett táncházat és tánctanfolyamot (május 4–5-én). Napközben, a Táncház Napjához kapcsolódóan, a város jelentősebb terein flash mobokkal népszerűsítette a táncházmódszert.

Törökország, Isztambul

A Magyar Állami Népi Együttes kamaracsoportja és meghívott művészek isztambuli vendégszereplésen vettek részt az ankarai magyar nagykövetség felkérésére: tánctanítás az Isztambuli Magyar Baráti és Kulturális Egyesület klubjában 2013. május 10-én, valamint három alkalommal fél-fél órás táncbemutató a Taksim, illetve a Tunel téren felállított színpadokon az ankarai EU-delegáció Európa-napi ünneppsorozatán, 2013. május 11-én.

Nagy-Britannia, London

A Hungarian Cultural Centre London meghívására május 12-én gyermek és felnőtt magyar táncházat tartottunk, kapcsolódva a magyar és brit családokat megszólító családi nap programhoz (Magyar Családi Nap) a Cecil Sharp House-ban, az angol néptánc és népzenei társaság központjában.

Franciaország, Párizs

A szellemi kulturális örökség 10. jubileumi éve – ünnepség a párizsi UNESCO-palotában.

A június 10-i kulturális gálaesten „Páva Variációk” címmel szervezésünkben felléptek a 2012-es Fölszállott a páva televíziós tehetségkutató verseny győztesei.

2.2. Előadások, turnék

Nagy-Britannia, London

A Hungarian Cultural Centre London meghívására május 12-én – a gyermek és felnőtt magyar táncház mellett – egy előadást is tartottunk a Cecil Sharp House-ban, az angol néptánc és népzenei társaság központjában, bemutatva hagyományos tánc- és zenei kultúránk ez alkalomra készített válogatását.

Szlovákia, Kassa

Június 30-án, a *Kassa 2013 Európa Kulturális Fővárosa* rendezvénysorozaton, Magyarország Kassai Főkonzulátusa által szervezett magyar programok keretében mutattuk be Kincses Felvidék (Énekelt hegyek) című produkciónkat a felújított Amfiteátrumban, képviselve hazánkat e kiemelt nemzetközi eseményen.

Kárpátalja

Hosszú évek egyik legemlékezetesebb vendégszereplését teljesítettük a múlt évben Ukrajnában, azon belül Kárpátalján. A művészeti sikerek mellett a kárpátaljai kisebbségi léttel való személyes találkozás mély érzelmek megélését is jelentette fiatal művészeink számára. Az előadások katartikus pillanatai azonban nemcsak táncosaink-zenészeink számára jelentettek felejthetetlen emlékeket, hanem a nézők számára is. Ennek egyik bizonyítéka volt az idej megismételt meghívás is.

2013. július 5–7-ig Magyarország Ungvári Főkonzulátusa felkérésére és szervezésében utaztunk ki újra Ungvárra és Beregszászra, ahol Szép magyar tánc című válogatott műsorunkat adtuk elő.

Észak-Amerika

2013. szeptember 13-tól december 17-ig vendégszerepelt Észak-Amerikában a Magyar Állami Népi Együttes a Columbia Artists MGMT LLC, Amerika egyik legnagyobb koncertügynöksége meghívására, a *Magyar rapszódia – Amerika* című műsorával. A 73 előadásból álló sorozat keretében a társulat az Amerikai Egyesült Államok és Kanada legfontosabb városaiban, koncerttermeiben és színházaiban mutatkozott be New Yorktól San Franciscóig, Torontótól Miamiig.

Magyarország egyik legnagyobb értéke sajátos és egyedi nemzeti kultúrája, a klasszikustól a népművészetten át a kortárs művészetig. A Magyar Állami Népi Együttes első számú képviselője azon társulatoknak, melyek hagyományos kultúránkat magas színvonalon művelve képesek azt a nagyvilág számára átélhetően megjeleníteni.

Az ez évi észak-amerikai vendégszereplés kiemelten fontos az együttes életében. Folytatása egy immár három évtizedes turnésorozatnak, amely bizonyíték arra, hogy a Magyar Állami Népi Együttes művészi értéke és színvonala töretlen, hogy a társulat képes lépést tartani a XXI. század művészi elvárásaival.

Az amerikai turné nem mellékes programjait jelentették a táncházak. Az UNESCO-elismerés jogosságát, a módszer aktualitását és töretlen népszerűségét – több ezer kilométerre Magyarországtól – jó volt újra és újra megtapasztalni.

Táncházak:

- szeptember 15.: San Francisco
- szeptember 25.: Los Angeles
- szeptember 29.: San Diego
- november 6.: Washington
- november 10.: New York/gyermektáncház is
- december 14.: Sarasota/gyermektáncház is

2.3. Külföldi előadási statisztika

Külföldi előadások: összesen: 77 előadás

Külföldi nézőszám: összesen: 80 732 fő néző

- **NAGY-BRITANNIA: 1 előadás / 600 fő néző / Alkalmi válogatott műsor**

május 12–13.

London – Cecil Sharp House 1 előadás

- **SZLOVÁKIA: 1 előadás / 600 fő néző / Kincses Felvidék (Énekelt hegyek)**

június 30.

Kassa – Amfiteátrum 1 előadás

Kassa, Európa kulturális fővárosa program, Cassovia Folkfest nemzetközi folklórfesztivál

- **UKRAJNA: 2 előadás / 1200 fő néző / Szép magyar tánc (válogatott műsor)**

július 5–7.

Kárpátalja: Ungvár – a Filharmónia nagyterme 1 előadás

Kárpátalja: Beregszász – Városi Művelődési Ház 1 előadás

- **ÉSZAK-AMERIKAI TURNÉ: 73 előadás / 78 332 fő néző / Magyar rapszódia – Amerika**

2013. szeptember 13. és december 17. között

a) **Amerikai Egyesült Államok** – 60 előadási helyszín, **67 előadás / 70 732 fő néző**

b) **Kanada** – 5 előadási helyszín, **6 előadás / 7600 fő néző**

november 24–29.

II. ÚJ BEMUTATÓK

Két bemutatót állítottunk színpadra ebben az évben. Az első a *Szarvasének*, a második a *Magyar rapszódia – Amerika* volt. Utoljára (2010 októberében) az Álomidőnek volt premierje a Műpa Fesztivál Színházában, ahová most a Szarvasénekkal tértünk vissza. A *Magyar rapszódia – Amerika* az észak-amerikai turnéra készült, döntő módon új összeállítás, amelynek a bemutatója a turné első állomásán, San Rafaelben (Kalifornia állam) volt.

1. SZARVASÉNEK *táncvers*

Bemutató: 2013. április 28., Művészetek Palotája Fesztivál Színház

SZÍNLAP:

A szarvas az egyetemes kultúrtörténet ősi szimbóluma, elhullatott és újránövellt agancsa maga az örök újrateemtés. Az aranyösvény kapujában áll, és arra szólít fel, hogy kövessük őt saját szellemi világunkba. Ő a démon, a sámán, a varázsló, a tündér vagy a halottak királya, aki képes egy más világba, az **új világba** hívni a rá vadászót.

Mi, a XXI. század *vadászai*, akik az alávetettségből a szabadságba kívánunk eljutni, a **Szarvasénekben** egyfajta mitikus emlékezetet idézünk fel. Keressük a földi átváltozások, történetek égi mását, hogy végül mint szomjazók beléphessünk saját szent terünkbe. Ahhoz, hogy áthaladhassunk a jelképes hídon, el kell hagynunk a régít: a szülői házat, a kedvest, a népet, hogy megszelídítve annak tanúságait, újjá teremthessük a szokott sémákat, és újjászülessünk magunk is.

Vallunk a keresésről, a mindenkor **változó** emberi állapotról, a vágyakról, a férfi és a nő metamorfózisairól, az elme és a szív fordulópontjairól, a köztes létről, az időtlenségről. Táncképekbe járjuk, lírai szólamokba írjuk, kórusművekbe énekeljük a mélyünkben szunnyadó, közös gyökerek táplálékát. Emlékezünk. Kinyilatkozunk.

Hisz a változás ajándék! Magunk felfedezésének útja, a világba való elrendeződés esélye.

A halál, a születés, az átalakulás, a szerelem, az idő és a hit örök emberi kérdések. És hogy az ember magát újrateeremthesse: „**nem iszik pohárból, csak tiszta forrásból.**” A kezdet és a vég egyidejű: folklórba kódolt múltunk megtartó erejét éppen e drámaiság teremti, szellemi megújulásunk egyedüli esélyeként.

A táncköltészet teremtő erejével, a születő és elhaló mozdulat színpadi igazságával vallunk e szakrális átlényegülésről, a hitben való megerősödésről, József Attila örököseiként a világgal összetartozó lélekről:

*„Kortyolgat az ég tavából,
villó agancsa világol –
ága-boga tükörképe
csillagvilág mindensége.”*

Közreműködnek:

a Magyar Állami Népi Együttes tánckara és zenekara, valamint Czébely Beáta (harmónium)

Szólót énekelnek: **Herczku Ágnes, Tintér Gabriella, Hetényi Milán**

Zeneszerző: **Kelemen László**

Koreográfusok: **Orza Calin, Fitos Dezső, Furik Rita, Juhász Zsolt, Kocsis Enikő, Mihályi Gábor**

Jelmeztervező: **Furik Rita**

Fény- és látványtervező: **Kovács Gerzson Péter**

Dramaturg: **Prezmer Boglárka**

Rendező-koreográfus, művészeti vezető: **Mihályi Gábor**

Az előadás a Hagyományok Háza – Magyar Állami Népi Együttes és a Nemzeti Táncszínház közös produkciója.

Néhány idézet sajtómegjelenésekből:

Tánckritika.hu

Kutszegi Csaba: Gondolatok Szarvasének közben

„A Magyar Állami Népi Együttes (élén Mihályi Gáborral) kitartóan igyekszik értékes nemzeti hagyományainkat korszerűen feltálni – egy olyan korban, amikor szinte minden ez ellen szól. Társadalmi tömegigény leginkább »magyarosch« gagyira van, a tiszta forráshoz ragaszkodó nézőknek, valamint a professzionális és amatőr művelőknek jelentős része bután konzervatív (a vélt vagy valós hagyományok védelmében legszívesebben folklorrendőrséget működtetne)...”

„Ha kicsit belegondolunk, könnyen elképzelhetjük, mennyire kétségbeejtően nehéz lehet népzeneből és néptáncból korszerű színházi előadást kreálni támpont nélküli, tulajdonképpen folyamatosan ellenséges környezetben, minimum két tűz között. Tanulmányok nem születnek, társadalmi vita nem robban ki a kérdéstről, a közönség visszajelzései inkább rajongói körök véd- és dacsövetségeiről árulkodnak, mintsem színvonalas kultúra iránti igényről. A bedugult ortodoxia minden változtatási kísérletnek ellenáll, pedig azt sem tudja megfogalmazni, hogy korban és régióban mihez képest eredeti az eredeti, a kortárs művészetek szabadságára áhító alkotók és előadók pedig elhagyják a néptáncot, ha a műfajon belül bezárulnak az újítás lehetőségei.” ...

„Mit kell tenni ezzel a kultúrkinccsel, hogyan kell megőrizni azt? A *Szarvasének* (is) erre keres választ.

Nekem a *Szarvasének*ben az első pillanattól kezdve az tetszik, hogy bár az előadás szokatlan, néha kifejezetten ismeretlen színpadi világgént hat, mégis valamiféle otthonosság árad belőle, legalábbis *nekem* kicsit sem tűnik idegennek. Lehet, hogy a befogadás első szintjén a nemzeti tradíciónak ez lenne a *sine qua non*-ja, hogy tudniillik újszerű-korszerű tálalása is ismerős közegben tartja a befogadót?” ...

„A *Szarvasének* alkotói-előadói valami ilyesmit próbálgatnak, értsd: bartóki szintézist, amely maivá teszi a hagyományt. A szarvassá változott ifjak legendájának a mában is érvényes esszenciáját

igyekeznek megkeresni, nem a történetet mesélik el táncban. És nem is táncokat meg viseleteket vonultatnak fel, hogy bebizonyítsák róluk, milyen szépek. Hangulatokat, érzéseket megjelenítő képeket szerkesztenek össze lírai kompozíciókká. A mozgásban, viseletben, énekekben, zenében persze a folklorisztikus elemek dominánsak, de a szerkesztés- és fogalmazásmód velejéig kortársi szemléletű.” ...

„Végül is mi ez a *Szarvasének*, milyen az előadás? Leginkább egy lírai kompozíció hagyományról, magyarságról, gyökerekről, ősi kultúrákról. Nagyon szép munka. Végig emelkedett, néha fennkölt. Nincs benne humor, mégsem unalmas egyetlen perce sem.” ...

„A *Szarvasének* zenéje nem Bartókéval egyenrangú (vajon a bartóki szintézist táncban csak Bartók-zenére lehet megalkotni?), fogyasztóbarát, kellemes, de jóval tartalmasabb a szórakoztató világzenénél, autentikus hangszeres muzsikát, drámai kórusokat és kortárs hangulatú szólókat is tartalmaz, együtt él a színpad mesés, szürreális világával.” ...

„A *Szarvasének* egy érdekes néptáncelőadás, melyet egyetlen generációnak sem ciki végignézni. Kifejezetten szeretni is lehet. Van benne magyar hagyomány, de nincs benne magyarkodás. Üzenetét a magyarok értik meg, érzik át a legkönnyebben, de szerintem egész Európa örömmel vállalná... Ha megismerhetné.”

Magyar Nemzet

Kiss Eszter Veronika: *Szarvasének: az örök újjászületés*

„Azt, aki eddig úgy hitte, a népművészetet semmilyen formában nem lehet igazán kortárrá és egyetemessé formálni, a *Szarvasének* végképp meggyőzi az ellenkezőjéről. A néphagyomány nemcsak modern, hanem egyenesen újszerű is lehet.

Hangulatok, érzések, benyomások csak lazán kapcsolódnak egymáshoz a jelenetekben: a táncjáték a szarvas mitológiai, néphagyománybeli és asszociatív jelentéseit fűzi fel néhány perces színekre egymás után. A szarvas lehulló, majd újránövő agancsa az örök újjászületést jelképezi, megjelenik az élet minden fordulóján. A magyar és sok vele rokon nép hagyománya különösen gazdag szarvas szimbólumokban. Ha a csodaszarvas mondára vagy a már említett regölésre gondolunk vagy akár a szarvassá vált fiúig terjesztjük a kört, akkor adja magát a sokat idézett bartóki gondolat a tiszta forrással. Ezzel a képpel indul a *Szarvasének*.

Nem népzene, hanem bartóki értelemben vett népzenei ihletésű kompozíció szól... Sokszor talán nem is hisszük el, hogy a dallam komponált, nem pedig egy ismeretlen gyűjtésből származik.

Az élet lezárását bemutató utolsó nagy kórusrészben a férfikar a *Dies Irae*-t, a női kar református zsoltárénekeket énekel, a szóló pedig az *Istenem, istenem, hol leszen halálom...* kezdetű népdalt hozza: tökéletes harmóniában olvadnak össze.” ...

„A *Szarvasének* tehát egyfajta összegzés, a múlt, jelen és jövő közötti kapocs. Példát mutatott vele a Magyar Állami Népi Együttes mindazoknak, akik csak a hagyományos és a kortárs közötti ellentétet

látják. A néphagyomány nemcsak modern, hanem egyenesen újszerű is lehet, csak meg kell találni a bemutatás módját.”

2. MAGYAR RAPSZÓDIA – AMERIKA

Bemutató: 2013. szeptember 15.

Amerikai Egyesült Államok, San Rafael (Kalifornia állam) Marin Center

SZÍNLAP:

A rapszódia mint műfaj jellemzője a zaklatottság, az érzelmek, gondolatok szenvedélyes hullámválása, a kifejezés szabadsága. A *Magyar rapszódia – Amerika* című előadás a műfaj legfontosabb jegyeit magába építve, a tradícióra támaszkodva, abból inspirálódva hoz létre egy sajátos és egyedi táncrapszódíát. Egymást dinamikusan váltó képekben tűnik fel a magyarság paraszti hagyományainak kavargó sokszínűsége: a férfitáncok akrobatikussága, a lánytáncok lírája, a páros táncok virtuozitása. A népzenei kultúra legszebb dallamai hol tánc kíséretként, hol bravúros szólókként, hol fergeteges zenekari játékként jelennek meg.

A *Magyar rapszódia – Amerika* zenei szempontból a magyar népzene régebbi rétegei mellett teret szentel a XIX. században gyökerező csárdás és verbunkos zenének is. Ez az igen karakteres, semmivel össze nem téveszthető új műfaj, melynek származása és utóélete oda-vissza játszott a népi és a műzene mezsgyéjén, ereje miatt hatott a magyar és nem magyar kultúrára is: olyan alkotókra, mint Brahms, Berlioz és Liszt Ferenc.

Az előadást az teszi többek között egyedivé, hogy jó érzékkel egyensúlyoz a „látványosság” és az „intellektus” között. Dinamikus, monumentális, lírai és komor hangvételű tételei konzekvensen változó térrajzokkal párosulva forrnak szerves egységbe a zenével és a látvánnyal. A koreográfiák a műfaj legjobb példáit követve, nagy hangulatváltásokkal sorjáznak elénk. A táncjelenetek matériáját a Kárpát-medence folklórja biztosítja, melyből az alkotók a színpad könyörtelen szabályai szerint válogatnak, sűrítnek, az egyes jelenetekhez gondolati-érzelmi többlettartalmakat rendelnek.

„A papíron, lemezeken és múzeumi raktárakban őrzött kincs halott, ha nem teljesítheti már a gyakorlatban megtartó hivatását...” – vallják az alkotók nagy elődeik példáját követve. Ezért a *Magyar rapszódia – Amerika* című produkció nemcsak művészi élmény, virtuóz látványosság, megérintő líra, mély érzelmeket kiváltó zenei gazdagság, hanem a néptáncos-népzenei hagyományokat tisztelő, de abban új lehetőségeket látó és kereső előadás, mely által az a modern ember érzelmeinek, gondolatainak, egyéni vagy közösségi identitásának kifejezőeszközévé válhat. Az előadás üzenete pedig segíthet abban, hogy a „ma embere” ne gyökértelen, számkivetett, érzelmeitől, hagyományaitól megfosztott túlélő legyen a XXI. század kopárra fésült szigetén.

Zeneszerzők: **Herczku Ágnes, Kelemen László, Pál István, Radics Ferenc, Sebő Ferenc**

Koreográfusok: **Ágfalvi György, Kökény Richárd, Mihályi Gábor, Szappanos Tamás**

Viselet- és jelmeztervező: **Furik Rita**

Fénytervező: **Kovács Gerzson Péter**

Rendező-koreográfus, művészeti vezető: **Mihályi Gábor**

Támogató: Nemzeti Kulturális Alap

A Magyar Állami Népi Együttes **Magyar rapszódia – Amerika** című új műsora az amerikai egyesült államokbeli San Rafaelben (Kalifornia állam), a Marin Centerben került bemutatásra 2013. szeptember 15-én, óriási közönségsikerrel.

Mihályi Gábor így emlékezett az első előadásra: „A Marin Center ... színháztermében aztán állva tapsolta végig a közönség az újra és újra kikövetelt ráadásokat. Az előadás végén sokan odajöttek a művészbejáróhoz, remélve, hogy válhatnak néhány szót a művészekkel, megszoríthatnak néhány kezecskét, remélve, hogy elmondhatják: jó volt magyarnak lenni ma délután San Rafaelben. Miközben nem magyar ügy volt ez az előadás, hiszen a nézők döntő többsége semmilyen magyar gyökerekkel nem rendelkező amerikai volt. Egyikük ezt mondta: »Mélyen felkavart, amit láttam. Meg kell ismernem ezt az országot, ezt a kultúrát. Soha nem gondoltam volna, hogy saját múltamat egyszer egy magyar táncegyüttes tükrében pillanthatom meg.«”

Néhány idézet sajtómegjelenésekből:

Magyar Nemzet, 2013. szeptember 17.

Ch. Gáll András (San Rafael)

Hatalmas siker a Magyar Állami Népi Együttes amerikai turnéja

„Vasárnap délután a San Franciscó-i régióban, San Rafael városában tartotta három hónapos észak-amerikai, Magyar rapszódia című turnéja első előadását a Magyar Állami Népi Együttes – frenetikus sikerrel. A helyi Veterans' Memorial Auditorium mintegy ezerfős közönsége nem akarta leengedni a színpadról a magyar zenészeket, táncosokat.”

Heti Válasz, 2013. szeptember 18.

Balla Eszter

Vastaps a magyar kultúrának Amerikában

„Vastaps, éljenzés vasárnap a Magyar Állami Népi Együttes három hónapos amerikai turnéjának első állomásán, a San Francisco vonzáskörébe tartozó San Rafaelben.

A közönség soraiban egyaránt találhattunk táncszerető amerikaiakat és gyökereiket kereső bevándorlót. Jean Lombardit barátai vitték el az előadásra. Korábban nem hallott a magyar népi kultúráról, de a szenzációs előadás után beleszeretett a távoli folklórba, és ezután alaposan tanulmányozni kívánja. Alexandra Jenkins fontosnak tartotta, hogy ötéves kisfiában már most tudatosítsa magyar gyökereit.”

III. A TÁRSULAT

A rendkívül alacsony fizetések a teljes társulatnál egzisztenciális nehézségeket okoznak évek óta. A pluszmunkák vállalása – amivel képesek a felszínen maradni – a művészeti színvonalon még nem érződik, de a táncosok esetében a regenerálódás egyre nehezebbé válik.

A tánckar tagjainak döntő része egyenletesen jó művészi szinten áll. A csapat mind mentálisan, mind szakmai szempontból egységesnek tekinthető, a jövő évben azonban – amennyiben néhány táncos esetében a megtorpanni látszó szakmai fejlődés nem kap új lendületet – határozott lépések szükségesek.

Továbbra is biztosítottuk a táncos higiéniahoz, tánctechnikai fejlődéshez szükséges különböző tréningeket, technikai órákat.

Idei alkalmak:

Molnár-technika	40 alkalom
balettóra	40 alkalom
erősítő tréning	30 alkalom

A zenekar és az énekesek folyamatos, magas színvonalú egyéni és közös teljesítményekre képesek.

A műszaki dolgozók körében sokszerű változtatásokat voltunk kénytelenek véghezvinni, a nyugdíjjal összefüggő foglalkoztatási szabályváltozások miatt. Több évtizedes szakmai tapasztalattal rendelkező kollégáinktól kellett idő előtt megválnunk. Biztató azonban a jövőre nézve, hogy – úgy tűnik – jól képzett és megfelelő szaktudással rendelkező munkatársakat sikerült a nyugállományba vonulók helyére találnunk.

Az év folyamán elindult a folyamat a művészeti titkár munkájának segítésére. Egy társulati tag kapcsolódott be részben a feladatellátásba. A jövő évi tervezett létszámbővüléssel – egy új adminisztratív státusz kialakításával – remélhetőleg a művészeti titkárra évek óta, erőn felül nehezedő terhek csökkenni fognak.

A táncművészeink számára diszkriminatív nyugdíjtörvény megváltoztatása továbbra is a HH kiemelt feladata kell, hogy legyen.

Az előadó-művészeti törvény szerint a MÁNE nemzeti státuszba került. Ehhez kapcsolódóan azonban néhány éven belül el kell érni a törvény által előírt 70%-os szakmai felsőfokú végzettségi arányt. Ebben az évben három táncosunk nyert felvételt a Magyar Táncművészeti Főiskolára. A felmérések alapján még további táncosokat és zenészeket kell beiskoláznunk két éven belül.

A Hagyományok Háza épületen belüli „térnyeréséből” az együttesnek sajnálatos módon, az igényeihez képest kevés előnye származott. Reméljük, a tervezett felújítás során az Állami is megkapja a munkájához szükséges szakmai és rekreációs tereket.

2013-ban társulatunk tagjai az alábbi kitüntetésekben és díjakban részesültek:

Gombai Tamás – Magyar Ezüst Érdemkereszt

Kiss István (már nyugdíjasként) – Magyar Ezüst Érdemkereszt

A Magyar Táncművészek Szövetsége szakmai díjai:

Aranyos Norina – Az évad legígéretesebb pályakezdő táncművésze

Gera Anita – Az évad legjobb női táncművésze

Mihályi Gábor – Az évad legjobb alkotója / a Hajnali Hold című produkcióért

Békéscsabai XXI. Aranygyöngyös és Aranysarkantyús Szólótáncfesztivál döntő

Ágfalvi György – kétszeres Aranysarkantyús

Darabos Péter – kétszeres Aranysarkantyús

Módos Máté – Aranysarkantyús

XXII. Szolnoki Országos Néptáncfesztivál

Nemes Szilvia – Koreográfusi (megosztott) 1. díj a Körképek című koreográfiáért

Pál István – Jász-Nagykun-Szolnok Megye Önkormányzata különdíja a fesztivál zenei szolgálatáért

IV. ÖRÖKÖS TAGSÁG

Az amerikai turné miatt az ez évi díjakat januárban tervezzük átadni.

V. MŰVÉSZETI TANÁCS

Halmos Béla váratlan halála a teljes magyar népzenei élet pótolhatatlan vesztesége. Életműve példa: szakmaiságból, közösségi létből, emberségből. A Művészeti Tanács tagjaként múlhatatlan érdemei vannak a társulat közelmúltjának alakításában. Emlékét megőrizzük!

A Művészeti Tanács feladata ebben az évben is változatlan volt: segíteni az együttes szakmai munkáját, állást foglalni művészetstratégiai és szakmapolitikai kérdésekben, értékelni a munkánkat, bár az amerikai turné miatt a találkozásokra a szokásosnál kevesebb lehetőség adódott.

VI. MÉDIAKAPCSOLATOK, PR-TEVÉKENYSÉG, MENEDZSELÉS

Ebben az évben is minden, a Magyar Állami Népi Együtteshez kapcsolódó PR-tevékenység a főigazgatóságon valósult meg. Vonatkozik ez a bemutatókhoz kapcsolódókra éppen úgy, mint az egyéb megjelenésekre. Legyen szó nyomdai anyagokról, reklámszpotokról, televízióban, rádióban és újságban megjelenő interjúkról, sajtótájékoztatókról stb. A mi feladatunk ennek a tevékenységnek szakmai, művészeti szempontú támogatása, új megoldások generálása.

Az amerikai turnéra időzítve elindult az együttes Facebook-oldala. Itt az érdeklődők nemcsak az aktuális programjainkról kaphattak információt, hanem fotók és a táncosok által írt beszámolók alapján a „hétköznapijairól” is.

A turnéval kapcsolatos médiamegjelenéseket – annak fontosságához mérten – megfelelően tekinthetjük.

A műsoraink forgalmazásában továbbra is közreműködtek külsős szervezőirodák: Folk-Tánc Produkció Kft., Tom-Tom Hangstúdió Kft.

Folklór-dokumentációs Központ és Archívum

1.1. Előadások, könyvbemutatók, kiállítások

1.1.1. Népismereti Tudománytár

Az előadások megszervezése, lebonyolítása, szerződéskötés, kapcsolattartás az előadókkal.

- május 9.: **Küllős Imola:** Közköltészet és népköltészet;
- június 6.: **Árendás Péter:** Kontrajáték a Kárpát-medencében;
- szeptember 19.: **Daróczi Ágnes:** Bari Károly: A cigány népköltészet megtartása területén végzett pótolhatatlan munkája;
- október 24.: **Liszka József:** Két kultúra árnyékában. A szlovákiai magyarok néprajzi tagoltsága.

Az előadások a HHBK anyagi támogatásával valósultak meg.

1.1.2. Kiállítások

- április 25.: Az előző évben előkészített „**Martin György, a néptánckutató**” című kiállítás rendezése, kivitelezése, a kiállításmegnyitó lebonyolítása.
- Anyagainkkal segítettük a Művészetek Palotájában nyíló Lajtha- emlékkiállítás előkészítését.

1.1.3. Könyvkiadás

Könyvbemutató megszervezése, lebonyolítása, szerződéskötés, kapcsolattartás az előadókkal.

- február 9.: Seres András–Szabó Csaba: **Csángómagyar daloskönyv**, könyvbemutató a Petőfi Csarnokban, a Csángó bálon.
- február 12.: Seres András–Szabó Csaba: **Csángómagyar daloskönyv**, könyvbemutató a Hagyományok Házában Domokos Mária részvételével.
- A kolozsvári Kriza János Néprajzi Társasággal együttműködésben újra kiadásra került Pávai István: **Az erdélyi magyar népi tánczene** című könyve.
- Szakmai anyagok gyűjtése, rendezése, előkészítése, szerződéskötések **Jagamas János** születésének 100. évfordulójára kiadásra kerülő DVD-ROM kiadásához.

1.1.4. Egyéb rendezvények, szakmai segítségnyújtás:

- szeptember 19.: FDK-nap. A **Hagyományok Háza Nyílt Hét** keretében (szeptember 16–22.) bemutató a könyvtári szolgáltatásról, Pávai István ismertető előadása a Folklór Adatbázisról.
- Szakmai anyagok biztosítása a Felszállott a páva rendezvényekhez.
- A Balassi Intézettel 2013. március 14-én kötött megállapodás értelmében a **folklife.hu** webcímen elérhető website informatikai fejlesztése és az angol nyelvű ismeretterjesztő

anyagok előállítás, szakmai anyagok biztosítása a washingtoni Smithsonian Folklife Festival (június 26.–július 7.) számára.

- Táncház Napja: Elveszített és megtalált hagyomány címmel nagy könyvelhagyó játék indítása a „Veszíts el egy könyvet!” mozgalomhoz csatlakozva.

1.2. Egyéb adminisztratív és gazdasági feladatok

- A Tár dolgozóit érintő humán munkafeladatok (fizetés nélküli és megváltozott munkarend kérelmek, szabadságok, tájékoztatás).
- Protokoll-lista kibővítése, egyeztetése Hagyományok Háza szinten.
- Szerződéskötés külső partnerekkel (Comm Laude Kft., Office Pc., Andocsek Informatikai Zrt., jacsa.NET Informatikai és Szolgáltató Kft., Genprof Computer, Bausz Kiadó és Grafikai Stúdió Kft., Amma Kulturális és Szolgáltató Bt.).
- Teljesítések nyomon követése.
- Közbeszerzési ügyintézés.
- Anyagigénylések lebonyolítása a Működés-fenntartási Osztályon keresztül.
- FAR-fejlesztés megbeszéléseinek lejegyzése, nyomon követése.
- Megrendelések lebonyolítása (Andocsek Informatikai Zrt., Gyulai Fafém Bútor Zrt., Amma Kulturális és Szolgáltató Bt., Tron Bt., RMD-Electronic Kft., Enterprise Communication Magyarország Kft.).
- Külföldi kiküldetésekkel kapcsolatos adminisztratív feladatok.
- Menedzsmenti értekezleten az FDK képviselete, majd tájékoztatás az elhangzottakról.
- Az első félévben véglegesítettük a Médiatár (Szolgáltatási Osztály) új **ügyrendjét**, könyvtárhasználati szabályzatát és gyűjtőköri leírását, pontosítottuk a digitális fotószolgáltatás rendjét.

2.1. Könyvtári gyarapodás

- Gyűjteményünk ez évben **1338** beleltározott dokumentummal bővült.
- A beszerzés (vásárlás, Sárosi-gyűjtemény, ajándék, csere, köteles példány, fölös példány) útján **2289 db** dokumentummal lettünk gazdagabbak.

2.2. Adatbázis-építés

- A korábban a WinIsis katalógusba hibásan, hiányosan vagy egyáltalán fel nem vett, s a Martin-hagyatékhöz tartozó dokumentumok adatait 850 rekordban vettük fel, egészítettük ki és pontosítottuk – 2013. szeptember és december között.
- 2013-ban a Martin Médiatár könyvtári adatbázisa 115 új tétellel bővült.

- 2013 decemberében 75 742 tétel kereshető.
- Internetes hangzó adatbázisunk az alábbi módon bővült:
  - Feldolgozott hangzók (CD, LP, MK) száma ..... **49 db**
  - Feldolgozott tételek száma ..... **1182 db**

2.3. Könyvtári feldolgozás

- Az **Állami Népi Együttes** papírképeinek adatolása:
2013-ban **240 fotót** adatoltunk külső helyszínen, ennek adatolása folytatódik a következő évben is, saját munkaerő bevonásával.
- A **Népművészet Ifjú Mestere díj pályázatainak** befogadása, leletáruk és formai, tartalmi feltárásuk elkezdődött, önkéntes segítségével.

2.3.1. Könyvtári állományfelmérés és leltár

- 2013. **július 1. és szeptember 16.** között leltárt és állományfelmérést tartottunk, melynek oka a 2012-ben kimaradó állományrészek leltározása. A leltár tervezésekor és megkezdésekor nem lehetett ésszerűen tervezni, s jelenleg is tart az állomány nagymértékű rendezetlensége és a szolgáltatási idő újraindulása miatt:
  - – mintegy **3000 bakelitlemez kiválogatása**, szortírozása, a feltárásuk elkezdése;
  - – a **Martin-hagyaték** leltárkönyvének elkészítése, az adatok revíziója és bevitele, a WinIstis adatbázisban történő pontosítása, javítása **3940 kötet, kb. 838 rekord**;
  - – 2014-re átcúsúzó feladat: tényleges állomány-ellenőrzés a hagyaték könyv- és folyóirat-állományában;
  - **Sárosi Bálint** gyűjteményének újrendezése – 774 dokumentum újraletározása;
  - **Táncház Archívum:** Halmos Béla halála miatt az átvétel megghiúsult, feltárása 2014-re csúszik;
  - **NIM-dolgozatok leltára:**
Önkéntessel feldolgozva, heti 8 órában, a leltár alatt kezdődött a feldolgozás.
Jelenleg **984 tételen** feldolgozva, tárgyszavazva, kereshető formában.
Tékázva, papucsokba rakva.

2.3.2. Lajtha-hagyaték

- 2013. január 25-én a 2012. októberben megkötött új letéti szerződés alapján a hagyaték letéti állománya és a saját tulajdonú állomány egy része átkerült az MTA BTK Zenetudományi Intézetbe.
- Munkatársaink elkészítették a hagyaték kottaállományának fájlstruktúráját, melyet majd a ZTI munkatársai az ott őrzött anyag digitális másolataival töltenek fel – szolgáltatási célból.

2.3.3. Tóth Margit hagyatéka

- 2013 nyarán átkerült a Néprajzi Múzeumba, a hagyatéék jelentős része a Néprajzi Múzeum tulajdonát képezte.

2.4. Önkéntesi munka (1 fő)

- **Udvariné Trencsényi Mária** önkéntesünk heti 8 órában segíti munkánkat:
  - elkezdtük a Gulyás-hagyatéék tételes ellenőrzését
  - a NIM-dolgozatok tárgyaló szakágának feldolgozása

2.5. Továbbtanulás

- Csatlakozva a Hagyományok Háza által elnyert **TÁMOP-3.2.12-12/1 pályázatához**, mely a kulturális szakemberek képzését támogatja, munkatársaink mindegyike tovább tanul az alábbiak szerint:

Megkezdett első félév:

Interaktív e-könyvtár szakirányú továbbképzés (2 félév) (EKTF)

Befejezett tanulmányok:

Online irodalmi adatbázisok (30 óra) (OSZK KI)

Angol szaknyelvi tanfolyam könyvtárosok részére (60 óra) (OSZK KI)

Interaktív portálok üzemeltetése könyvtári környezetben (60 óra) (OSZK KI)

Kulturális és közhasznú tartalmak internetes megjelenítése (60 óra) (OSZK KI)

2.6. Konferencia-előadás és tapasztalatcsere

2013. október 29-én előadás tartása önkéntes témában Máthé-Kiss Simona kolléganónkkal a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban rendezett Önként és dalolva – önkéntesség a közgyűjteményekben című konferencián.

2.7. Szolgáltatások

2.7.1. Olvasói statisztika

2013. december 13-án a Martin Médiatárnak eddig közel 1000 regisztrált használója volt.

2012-ben aktív használóként használta szolgáltatásainkat: 152 fő, regisztrált 96 fő, beiratkozott 56 fő.

2.7.2. Szolgáltatási statisztika

Kiszolgálások száma: **1486**

Teljesített kérések száma: kb. **1320**

Kikeresett papíralapú dokumentumok száma: **2178 db**

Az idei évben több bibliográfiát, diszkográfiát készítettünk, mint pl.:

- Martin György válogatott bibliográfia, javítás, kiegészítés
- Tanórán kívüli nevelés bibliográfiája
- Személyi bibliográfiák:
  - Seres András bibliográfia
  - Szabó Csaba bibliográfia
  - Németh László válogatott bibliográfia
  - Halmos Béla bibliográfia – kiegészítés
  - Liszka József művei
- Tematikus bibliográfiák

Szakedolgozatok, évfolyamdolgozatok, konzultációk

A Médiatár 2012-ben **27** évfolyam- és szakedolgozat előkészítéséhez nyújtott segítséget.

2.8. Könyvtári bemutató – Egyéni és csoportos

Csoportos látogatás:

A könyvtár gyűjteményeit, szolgáltatásait és a Folklór Archiváló Rendszert könyvtári használó képzés keretében az alábbi *csoportoknak* mutattuk be:

- nyugdíjas csoportok;
- a **Choreus Mundi** kurzus hallgatói;
- **Táncművészeti Főiskola** hallgatói (kiscsoportos);
- a Hagyományok Háza „Táncvásár” című szakmai programjának résztvevői (pedagógusok, diákok, érdeklődők).;
- középiskolás csoportok;
- 2-3 fős külföldi látogatói csoportok;
- a **Nyílt Hét program** keretén belül ismertető a könyvtári szolgáltatásokról;
- sokan jöttek az esti előadások előtt, nyitvatartási időn túl. Főként külföldiek. Az esetek nagy részében angolul folyt a tájékoztatás;
- kiadványvásárlási lehetőség után érdeklődő látogatók gyakran hallgatták szívesen a könyvtárról szóló tájékoztatót.

Idén NAVA-pont lettünk.

A könyvtári beiratkozási díj Erzsébet-ajándékutalvánnyal is fizethető.

2.9. Könyvtári bevétel

- A könyvtár 2013. évi teljes bevétele (2013. december 12-i állás szerint) **198 382 Ft**

3. Archívumi feldolgozás

3.1. Gyűjteménykezelés

- Gyűjteménygyarapodás: **1446 hordozó** és 239 GB-nyi adat, összesen **82 óra**
- Klimatizált raktárban elhelyezett, darabszám szerint rendezett, átdozolt, címkézett gyűjtemény: **8365 db hordozó**
- Digitalizálásra előkészített, átadott: **1909 hordozó**
- Gyűjteményi mappa létrehozása, rendezése: **30 mappa**
- Gyűjtőnek átadott digitális másolat: **1635 hordozó** anyaga merevlemezen és CD-n
- CD/DVD visszamásolás: **2557 db fájl**

3.2. Digitalizálás

- Audioanyag (audiokazetta, magnószalag, DAT-kazetta, MD)
Feldolgozott anyag összesen **501 db; 565 óra**
- Videoanyag (VHS-kazetta, MiniDV-kazetta)
Feldolgozott anyag összesen **587 db; 847 óra**
- Állókép (fotó, kézirat)
Feldolgozott anyag összesen **20 533 db**
- segédmédiafájl létrehozása **1171 db**

Összesen: **19 792 db; 1412 óra** digitalizált anyag

3.3. CD/DVD írás:

- CD/DVD írása tulajdonosoknak: **139 db**

4. Katalogizálás

- FAR-ban szegmentált és katalogizált fájlok ellenőrzése, javítása: **726 db, 447 óra**
- FAR-ban részben szegmentált és katalogizált fájlok ellenőrzése, javítása, kiegészítő szegmentálással és katalogizálással: **264 db, 220 óra**
- Szegmentálás és katalogizálás FAR-ban: **105 db, 61 óra**
- Szerb–horvát nyelvű szöveglejegyzés és fordítás: **9 db, 4 órányi anyag.**

Népművészeti Módszertani Műhely Oktatási és Közművelődési Osztály

Személyi és szervezeti változások 2013-ban

2013 szeptemberétől Tálás Ágnes fizetés nélküli szabadságra ment, helyét Dóra Fruzsina foglalta el. Mohácsy Albert feladatait az év utolsó hónapjában Berta Alexandra vette át. Dala Sára 6 év után, 2013 októberétől dolgozik ismét osztályunkon. A személyi változások nem okoztak fennakadást munkánkban, összességében zökkenőmentesen látjuk el feladatainkat. Az év elején új helyre költöztünk, az egykori gazdasági osztály helyét közösen foglalta el az egykori kézműves- és folklórosztály.

I. OKTATÁS

AKKREDITÁLT TANFOLYAMOK

Népi játék és kismesterségek oktatója tanfolyam

OKJ-s szakképzés (népi bőrműves, szőnyegszövő, kosárfonó, csipkekészítő, gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő, nemezkészítő szakmában)

munkaszám: 3095

A 2012 szeptemberében kezdett képzés órarend szerint folytatódott 2013. június elejéig.

A hallgatók létszáma a 2012/2013. tanév tavaszi félévében:

népi bőrműves: I., II. évfolyam: 10+10 fő

szőnyegszövő: I., II. évfolyam: 9+9 fő

csipkekészítő: I. évfolyam: 13 fő

kosárfonó: I. évfolyam: 11 fő

nemezkészítő: I., II. évfolyam: 12+10 fő

gyékény-, szalma-, csuhétárgykészítő: I. évfolyam: 9 fő

Összesen: 93 fő

A hallgatók létszáma a 2013/2014. tanév őszi félévében:

csipkekészítő: II. évfolyam: 12 fő

kosárfonó: II. évfolyam: 9 fő

népi bőrműves: I., II. évfolyam: 11+7 fő

szőnyegszövő: I. évfolyam: 9 fő

nemezkészítő: I., II. évfolyam: 12+10 fő

gyékény-, csuhé-, szalmatárgykészítő: I. évfolyam: 9 fő

Összesen: 79 fő

Minden évfolyamnak egyhetes **nyári tábort** rendeztünk az év közbeni képzéshez kapcsolódó témában. A táborok időpontja:

Csipkekészítő I. évfolyam: Terény, július 15–20. – 12 fő

Népi bőrműves I. évfolyam: Hagyományok Háza Kézműves Műhely, június 19–26. – 11 fő

Népi bőrműves II. évfolyam: Áta, július 6–13. – 7 fő

Nemezkesztő I. évfolyam: Nádudvar, július 1–6. – 9 fő

Nemezkesztő II. évfolyam: Nádudvar, július 7–12. – 9 fő

Szőnyegszövő I. évfolyam: Terény, augusztus 4–10. – 7 fő

Szőnyegszövő II. évfolyam: Terény, július 29.–augusztus 3. – 8 fő

Kosárfonó I. évfolyam: Hévízgyörk, augusztus –14. – 10 fő

Gyékény-, szalma-, csuhétárgykészítő I. évfolyam: Albertirsa, június 24–29. – 7 fő

Összesen: 80 fő

Népi kézműves vállalkozási ismeretek oktatása 15 órában 2013 márciusában és áprilisában 5 alkalommal, szerdánként 17–20 óra között valósult meg dr. Laczkó Zsuzsanna vezetésével. 30 fő vett részt az előadáson

Pedagógia-pszichológia előadások oktatói vizsgára készülőknek a 2012/2013. tanév II. félévében folytatódta, szerdánként 17–20 óra között. 25 résztvevőből 17 fő sikeres vizsgát tett.

Művészettörténet-előadások oktatói vizsgára készülőknek a 2013/2014. tanév I. félévében indult 25 fő részvételével.

OKJ-s szakmai szakképesítő és oktatói vizsgát rendeztünk a Nemzeti Művelődési Intézet szervezésében.

Oktatói vizsga

Vizsga időpontjai: 2013. március 5–6.

Vizsgázók száma: kosárfonó: 2 fő
népi bőrműves: 1 fő
szőnyegszövő: 4 fő
gyékény-, szalma-, csuhétárgykészítő: 2 fő
csipke: 3 fő
fazekas: 1 fő

Összesen: 14 fő

A szakmai szakképesítő és oktatói vizsgára való felkészüléshez szőnyegszövőszakmában konzultációkat tartottunk.

Szakmunkásvizsga

Vizsga időpontjai: 2013. szeptember 12.

Vizsgázók száma: csipkekészítő: 1 fő
népi bőrműves: 3 fő

	szőnyegszövő: 7 fő
	nemezkészítő: 4 fő
Összesen:	15 fő

Népi játszóházi foglalkozásvezető tanfolyam

munkaszám: 3094

Pedagógus akkreditált és közművelődés akkreditált 120 órás képzés,

pedagógus alapítási és indítási engedélyszáma: OKM-4-158/2009

közművelődési alapítási és indítási engedélyszáma: (893-2/2013/KOZMUV)

A 2012 szeptemberében kezdett képzés órarend szerint folytatódott május végéig (44 fő). Június 28. és július 5. között egyhetes nyári tábor Szigligeten 35 fő részvételével. Szeptember 16–17.: vizsga lebonyolítása 33 fő részvételével, a vizsgamunkákból kiállítás készült szeptember végén.

Új évfolyam indítása 2013. szeptember 4-én 45 fő részvételével, mely 2014-ben folytatódik.

Népi játék és kismesterségek oktatója képzés összlétszáma 2013-ban:

Népi játszóházi foglalkozásvezető-képzés – 2013. tavaszi félév: 44 fő

2013. őszi félév: 45 fő

OKJ-s szakképzés – 2013. tavaszi félév: 93 fő

2013. őszi félév: 79 fő

Összesen: 261 fő

„Játék és tánc az iskolában”

Tanfolyam akkreditált továbbképzés pedagógusoknak Sándor Ildikó, Némethné Bakonyi Erika, Tóth Ágnes és Babinecz Sándor előadókkal.

Időpont: 2012. szeptember 24.–2013. január 28.:

Tanfolyami hallgatók száma: 31 fő, 2013. januárban 30-an jelentkeztek a vizsgára.

Időpont: 2013. szeptember 23.–2014. január 27.:

Tanfolyami hallgatók száma: 24 fő

Tájegységek játék és táncszempontú ismerete – Galga mente

Akkreditált továbbképzés pedagógusoknak.

Időpont: 2013. február 4.–május 27.

Tanfolyami hallgatók száma: 12 fő

A Kárpát-medence táncos öröksége

Akkreditált továbbképzés néptáncpedagógusoknak.

Időpont: 2012. október 6.–2013. május 11.

(Előzmény: 2012. október 6–7.: Zoborvidék, 2012. november 17–18.: Kalocsa)

2013. január 23–24.: Nyírség

Néptáncgyakorlat: Kácsor-Ignác Gabriella és Kácsor István

Néprajzi előadás: Nyírség néprajza és táncos hagyománya, dr. Ratkó Lujza

2013. március 22–23.: Pálpataka (Sóvidék)

Néptáncgyakorlat: Lőrincz Hortenzia és Kovács Norbert

Néprajzi előadás: Sóvidék népzeneje, Vavrincez András

2013. április 20–21.: Molnár-technika, Ónodi Béla (Ez új kezdeményezés, hiánypótló a néptánc-pedagógia területén.)

2013. május 11.: Vizsga

A tanfolyamra 14 fő jelentkezett, 3 fő tett sikeres vizsgát, 4 fő részvizsgázott és halasztott, a többi 7 fő nem jelentkezett vizsgára.

A hallgatók vizsgára való felkészülését több módon is segítettük:

1. Digitális módszertani anyag összeállítása a tanfolyam négy táncából: archív filmek, a tanfolyami oktatók tanítása a tanfolyamon, tánczenék összeválogatása oktatáshoz.
2. A tanfolyam négy táncából vizsgára felkészítő módszertani és gyakorlati összefoglaló konzultáció.
3. Élő zenés gyakorlási lehetőség a vizsga előtt.

A 2013–14. évi kurzus programjai:

2013. október 25–26.: Moldva

– Néptáncgyakorlat, módszertan és táncfolklorisztika: Tálás Ágnes és Kis Zsolt

– Néprajzi előadás: Sándor Ildikó

– Népi ének: Konkoly Csenge

2013. november 30.–december 1.: Szilágyság

– Néptáncgyakorlat, módszertan és táncfolklorisztika: Antal Dóra és Antal Roland

– Táncfolklorisztikai előadás: Szilágyi Zsolt

(Folytatás: 2014. január 25–26.: Mezőföld, 2014. március 22–23.: Bodrogek, 2014. április 26.:

Tánctechnika, 2014. május 17.: Vizsga)

A 2013–14-es tanévben 17 fő jelentkezett a kurzusra. Az első moldvai hétfőgőn 29 fő vett részt az alkalmi látogatókkal együtt, a második, szilágysági alkalommal pedig 17 fő.

Magyar népi ének tanfolyam

A tanfolyamot idén két alkalommal is indítottuk: (2012 októbere helyett) januárban, illetve októberben. A januári tanfolyamon 8-an vettek részt, ebből heten vizsgáztak le. Az októberi tanfolyamra mindössze 7 jelentkező volt, ennek ellenére a folyamatosság fenntartása érdekében elindítottuk.

Megvalósulás: 2013. január–május, illetve folyamatban 2013. októbertől.

Közreműködők: Czidráné Bodza Klára, Maczkó Mária, dr. Agócs Gergely, Majorosi Marianna, dr. Sándor Ildikó, Juhász Erika, Szabóné dr. Juhász Katalin, Navratil Andrea, Nyitrai Marianna

Az énekes mesterkurzus az alacsony érdeklődés miatt 2013 őszén nem indult újra.

Népmesetanfolyam

2013 januárjában 22 fővel indult útnak a **VI. évfolyam**, 20 fő tett vizsgát.

Közreműködők: Voigt Vilmos, Raffay Judit, Berecz András, Fábián Éva, Sándor Ildikó, Agócs Gergely

Továbbképző tanfolyamok, mesterkurzusok, szakkörök

Népi ékszerkészítő-tanfolyam

munkaszám: 3005

A tervezett program elegendő jelentkező miatt 2013-ban nem indult, illetve a program akkreditációja lejárt, új akkreditációt nem adtunk be. Gyöngyfűzőszakkör indítását tervezzük 2014 februárjában.

Hímzőkör egész évben

Havonta kétszer megtartott ingyenes szakkör a hímzés iránt érdeklődő kezdő és haladó hímzők részére.

Országos hímzőtanfolyam

munkaszám: 3035

A hímző népművészet mesterei, ifjú mesterei, népi iparművészek, szakkörvezetők évi rendszeres, szakmai továbbképzése.

Megvalósítás: 2013. június 19–25., Békéscsaba

Bőrműves előadás-sorozat

munkaszám: 3037

Előadások bőrműves alkotók, oktatók, népi iparművészek, iparművészek, a bőrmunkák iránt érdeklődők számára.

A 2012 novemberében indult sorozat folytatása 2013 februárjáig tartott.

2013. január 12. – 35 fő

2013. február 9. – 38 fő

Új előadás-sorozat indítása 2013 novemberében valósult meg.

2013. november 16. – 45 fő

2013. december 14. – 40 fő

Egy gyékényen árulunk előadás-sorozat

munkaszám: 3037

2013 tavaszán és őszén megrendezett 3 alkalomra a vessző, gyékény, szalma, csuhé, sás megmunkálása iránt érdeklődőket vártuk.

2013. április 20. – 25 fő

2013. október 5. – 13 fő

2013. november 23. – 23 fő

Nemezelők előadás-sorozata

munkaszám: 3037

Új programként 2013 tavaszán és őszén rendeztük meg a nemezes előadás-sorozatot, melyet a nemezeléssel foglalkozóknak és a szakma iránt érdeklődőknek ajánlottunk. A többi szakmai továbbképzéshez hasonlóan a nemezkesztőknek is lehetőséget kívántunk adni a találkozásra, konzultációra, egymás munkájának megismerésére és megvitatására.

2013. február 16. – 30 fő

2013. március 9. – 25 fő

2013. október 19. – 28 fő

2013. november 30. – 45 fő

Képzők képzője – Játszóházi foglalkozást vezetőik továbbképzése

munkaszám: 3037

A több mint 10 évvel ezelőtt indított képzésünk, melyet az országban induló népi játszóház-vezetői képzés oktatóinak és szervezőinek szervezünk minden évben, Magyarpolányban. Idén augusztus 21–25. között került megrendezésre NKA-támogatással. Az idei téma a népi bútorfestés, népi gyógyászat és népi ételkészítés volt. Résztvevők száma: 20 fő.

Bőrművesszakkör

munkaszám: 3037

Idén a megmaradt 5 alkalommal folytatódott a tavaly indított 9 alkalmas szakkör a tavalyi hallgatók részvételével, 2013. január 19.–március 2. között 2 csoportban kezdők (6 fő) és haladók (10 fő) részére.

A haladók részére a szakkör még 5 alkalommal (2013. március 30.–május 18.) folytatódott 8 fő részvételével.

Ősztől (2013. október 19.–december 7.) új kurzust indítottunk kezdők (5 fő) és haladók (9 fő) részére.

Nemezsakkör

munkaszám: 3037

A tavaly októberben indított 10 alkalmas szakkör idei folytatása, a képzés május közepéig (május 11-ig) tartott (6 alkalom) 13 fő részvételével.

Ősszel új kurzust nem tudunk indítani elegendő létszám hiánya miatt.

A szakkört 2014 januárjában kívánjuk legközelebb indítani.

Gyapjúszővőszakkör kezdők részére

munkaszám: 3037

Februártól induló, 9 alkalomból álló foglalkozássorozat kezdők részére. A kurzus résztvevői alapvető szövés technikákkal, mintázási lehetőségekkel ismerkedtek meg az alábbi tárgyak elkészítése során: fogazással, csíkmintával díszített gyapjútarisznya, párna, hátzások egyszerű díszítőtechnikával, kisebb tárgy készítése egyszerű kilimtechnikával, 8 fő részvételével.

Gyékényes-csuhés szakkör

munkaszám: 3037

A szakkört érdeklődők hiányában idén nem indítottuk.

Zöldvesszős kosárfonószakkör haladók részére

munkaszám: 3037

A szakkör elegendő jelentkező hiányában nem indult idén. 2014 februárjában tervezzük legközelebb indítani.

Gyöngyfűzőszakkör

munkaszám: 3037

Új programként 10 alkalomból álló továbbképző szakkör programjának kidolgozására és a tanfolyam előkészítésére került sor azok számára, akik már ismerik az alapvető gyöngyfűzési technikákat.

Megvalósítás időpontja: 2014. február.

Szővő mesterkurzus

munkaszám: 3059

Téma: Bukovinai székelyek szövött textíliái

Gyapjú- és vászonszővők továbbképzését tettük lehetővé tavaszi mesterkurzusunkkal. A bukovinai szöttek történetét, jellegzetességeit, specifikus mintakincsét ismertette Lőrincz Etel két elméleti előadása, amit bonyhádi szövőműhely-látogatással egészítettünk ki.

Elméleti előadások időpontja: 2013. február 23., március 23. – Hagyományok Háza

Tanulmányi kirándulás április 13., 21., május 12. 10–14 óra – Bonyhád Bukovinai Székelyek

Országos Szövetségének székházába és Lőrincz Aladárné, a népművészet mestere műhelyébe

Résztvevők: 40 fő

Egy következő konzultációra adtunk lehetőséget 2013. május 27-én a Néprajzi Múzeumban.

Téma: Konzultáció a XIV. Országos Textilpályázatra készülőknek – Gyapjú a magyar textilkultúrában

Gyapjúsövés: baranyai, sokác, erdélyi, csángó szőttések

Előadó: Pintér Piroska és Katona Edit

Részvevők: 20 fő

II. GYERMEK- ÉS ISMERETTERJESZTŐ PROGRAMOK

Találkozás a néphagyománnyal – ismeretterjesztő program 6–14 éveseknek

A programot 12 éve folyamatos érdeklődés kíséri. Újdonság, hogy 2013 novemberétől online fejtörő/kvíz kapcsolódik hozzá, amely egyrészt módszertani segítséget nyújt a pedagógusoknak, másrészt a helyes megfejtést beküldő gyerekek családi jegyeket nyerhettek előadásainkra. Ily módon olyan családok látogattak el intézményünkbe, akik ezelőtt még nem jártak nálunk. Arra is volt példa, hogy az idelátogató szülők jegyet váltottak más előadásra is.

Alkalmak száma ebben az évben: 17

Részvevők száma: 1619 fő

Bevétel összesen: br. 1 446 015 Ft

Közreműködők: MÁNE, Fábíán Éva, Kerekes Pálma, Pintér Piroska, Wertánné Kürti Kinga, Csiki Lóránt

Aprók tánca gyermektáncház

Tavaly összesen 32 alkalommal tartottunk gyermektáncházat, ebből 19 tavasszal, 13 az őszi félévben valósult meg. Az éves bevétel **650 000 Ft**. A program az **NKA támogatásával** valósul meg.

Megvalósulás: 2013. január–május, illetve szeptember–december

Közreműködők: Kerekes Pálma, Dobi Pál, Sándor Ildikó, Körtvélyesi Anna, Gundyné Szerényi Andrea, Lipták Péter, Vaskó Zsolt, Szerényi Béla, Kerényi Róbert, Horváth Gyula, Kovács Zsuzsanna

Komplex ismeretterjesztő foglalkozás óvodásoknak és kisiskolásoknak

A „Mesterségünk címere” és „Jeles napok” foglalkozások előzetes bejelentkezés alapján, délelőttönként zajlottak a Hagyományok Háza közösségi termében, illetve a kézművesműhelyekben. 2013-ban **összesen 56 alkalommal tartottunk komplex foglalkozást**. A tavaszi félévben 30, ősszel 26 alkalommal. Az **idei bevétel** (44×40 000 Ft+12×20 000 Ft=**2 000 000 Ft**). Idén **körülbelül 2300 diák** vett részt komplex foglalkozásainkon, a mézesbábosság és vásár tematikával bővült a komplex foglalkozásaink sora.

Megvalósulás: 2013. január–május, illetve szeptember–december

Közreműködők: Pintér Piroska, Gólya Edit, Kerekes Pálma, Sándor Ildikó, Tálás Ágnes, Agócs Gergely, Legeza Márta, Dóra Fruzsina

Forgószél hon- és népismereti levelező tanulmányi verseny, döntő, tábor

A Garabonciás versenyzők 2012–2013-ban a **vásár, piac** a népi kultúrában témakört járták körbe. A döntőbe jutók 2013. május 31-én mérték össze tudásukat, a Hagyományok Háza közösségi termében. A tanulmányi verseny győztesei nyári jutalomtáborban vettek részt (20 fő).

A 2013–14. tanév témaköre a **kézműves mesterségek**. A 227 jelentkezőből 160 Forgószeles és 67 Garabonciás diák.

Rendhagyó órák – hagyományismereti program 11–18 éveseknek

Az NKA Előadó-művészet Kollégiuma pályázati kiírásának köszönhetően – a 2012 őszén és 2013 tavaszán benyújtott pályázaton – két alkalommal 600 000 Ft támogatásban részesült a rendhagyó tánc- és drámaóra (Orbán Balázs nyomán). Hat oktatási intézmény tanulói térítésmentesen vehettek részt a programon 2013. január és március között.

Előadások száma: 8 alkalom

Rendhagyó tánc- és drámaóra (Orbán Balázs nyomán), NKA pályázat, 6 alkalom

Részt vevő iskolák: Kölcsey F. Általános Iskola, Grassalkovich Antal Általános Iskola, Diadal Úti Általános Iskola, Magyar Táncművészeti Főiskola, Pászti Miklós AMI Biatorbágy, Pécsi Sebestyén Ének-zenei Általános Iskola és AMI.

Rendhagyó irodalomóra (Új csillagnak új királya), 1 alkalom

Rendhagyó zeneóra (Reformkor és népzene – Iskolai ünnepség) 2012. március 14., 1 alkalom

Bevétel: br. 30 000 Ft (szervezési díj)

Részvevők száma: kb. 1300 fő

Figurás – néptáncos bérlet

A négy előadásból álló bérlet során a 2012/2013-as évadban Galga mente, az Alföld és Erdély egy-egy kis területét jártuk végig. A bérlet két előadása 2013 tavaszán zajlott.

Program:

2013. március 21.: Gyimes (Tordasi Pillikék)

2013. április 18.: Felcsík (Tébláb Művészeti Iskola)

Narrátor: Sándor Ildikó

Részvevők száma: 300 fő

Néptáncos bérletünk folytatódik a 2013/2014-es évadban is: Kalocsa, Szilágyság, Mezőség, Jászság hagyományait mutatjuk be a gyerekeknek. A 2012-es év szponzori támogatásának köszönhetően olyan vidéki műhelyek is részt vehetnek a sorozatban, akiknek erre – elsősorban a távolság miatt – eddig nem volt lehetőségük. Újdonság, hogy ebben az évadban hospitálási lehetőséget biztosítunk az MTF, az LFZE, az ELTE és a Váci Tanítóképző Főiskola hallgatóinak.

A társadalmi felelősségvállalás jegyében a Bolyai Gyermekotthonból húsz gyermek térítésmentesen vehetett részt novemberi előadásunkon. A kezdeményezést a jövőben is folytatni szeretnénk.

Program:

2013. október 17.: Kalocsa, Liszt F. AMI Gyerekök csoport

2013. november 21.: Szilágyság, Kisszilas tánccsoport, Budapest

2014. március 20.: Mezőség, Tordasi Pillikék

2014. április 24.: Jászság, Viganó AMI, Jászberény

Narrátor: Sándor Ildikó

Részvevők száma: 219 fő

Bevétel: 529 700 Ft

III. SZAKMAI RENDEZVÉNYEK

1. PÁLYÁZATOK

„Táncház – Népzene 2013” CD

Az azonos című lemezpályázat nyerteseivel készített válogatáslemez a XXXII. Országos Táncháztalálkozó és Kirakodóvásárra jelent meg. **Az 58 színvonalas pályázatból a háromtagú szakmai zsűri 17-et választott ki a kiadványon szereplésre.**

Megvalósulás: 2013. január–március

Közreműködők: Árendás Péter, Konorót János

„Táncház – Népzene 2014” CD zsűrizése

Az azonos című lemezpályázat meghirdetése (augusztus–szeptember), az anyagok befogadása (október–november) és zsűrizése (november–december). Az idén ismét **viszonylag kevés, szám szerint 43 pályázat érkezett.** A zsűri december közepén dönt, várhatóan 18-20 produkció kap helyet a lemezen.

Megvalósulás: 2013. augusztus–december

Közreműködők: dr. Agócs Gergely, Árendás Péter, Szabóné dr. Juhász Katalin

„A Népművészet Ifjú Mestere” pályázat

Megvalósulás: 2013. február–június

A fiatalok népművészeti előadói, tudományos és alkotótevékenységét, a magyar nemzeti és a magyarországi nemzetiségi hagyományok ápolását, továbbélését ösztönözni kívánó versenyt az Emmi megbízásából bonyolítjuk le. 2013-ban 6 zenei pályázat érkezett, a kiosztható címek számának felére csökkenése miatt csupán 2 versenyző kapta meg az elismerést. Előadó-művészeti kategóriában (néptánc) 9 pályázó nevezett. A kézműves pályázók száma 18 fő volt.

Az Emmi által kiadható NIM-díjak szabályozása nehéz helyzetbe hozta a felterjesztőket, hiszen idén sokkal több olyan pályázó jött és érdekelte volna meg a felterjesztést, mint a korábbi években.

Kiállítások rendezése:

- Ifjú mesterek remekei kiállítás
Megvalósítás időpontja: 2013. augusztus 16.–szeptember 20.
- „Játéktól a mesterségig”
Kiállítás a Népi játék és kismesterségek oktatója tanfolyam hallgatóinak év közben készített munkáiból és a vizsgamunkákból.
Megvalósítás időpontja: 2013. szeptember 27.–november 10.

Pályázatírás

Tempus-pályázat

A Grundtvig Látogatások és cserék népmesetanfolyamhoz kapcsolódó felnőttképzési szakembereknek kiírt pályázat 2013 áprilisában valósult meg. (Legeza Márta)

TÁMOP 3.2.8./10/B/KMR-2010-0001 pályázat vezetése

A projektfenntartási időszakban évente egyszer a projektben részt vett iskolákat fogadjuk, diákjaik egy-egy térítésmentes múzeumi foglalkozáson vesznek részt. (Jelenléti ív és fotódokumentáció készül minden alkalommal.) Ezenkívül a projektmenedzser eleget tesz a közreműködő szervezet és az NFÜ elvárása szerinti adatszolgáltatási kötelezettségnek.

Fenntartási programok 2013-ban:

Február 28.: Tárlatvezetés, *Vakok Intézete*

Április 18.: Kézművesnap, *Kosztolányi D. Gimnázium, Montessori Gimnázium, Szent Benedek Ált. Isk.*

Május 22.: Kézművesnap, *Szent Gellért Ált. Iskola, Kosztolányi D. Gimnázium*

Szeptember 18.: Múzeumi nap a Nyílt Hét keretében, *Vakok Intézete*

Október 22.: Játéknap, *Kodály Zoltán Kórusiskola*

November 5.: Játéknap, *Szent Gellért Ált. Iskola, Szent Benedek Ált. Iskola*

November 7.: Kézművesnap Les Gábor népi iparművésszel, *Kosztolányi D. Gimnázium*

December 9.: Tárlatvezetés, *Hunfalvy J. Szakközépiskola*

Részvevők száma: 235 fő

TÁMOP 3.2.12-12/1/KMR-2012-0004 nyertes pályázat előkészítése és koordinálása

A kulturális szakemberek továbbképzését támogató pályázatunk 2012 októberében 20 037 705 Ft-ot nyert.

TÁMOP-pályázat fenntartási időszak „Add tovább”

„Add tovább” komplex népművészeti, honismereti, ismeretterjesztő oktatóprogramok (TÁMOP 3.2.11/10/1/KMR 2010-0022)

2. SZÍNPADI ELŐADÁSOK

Almárium – népzenei és néptáncos értékeink sorozat

2013. március 23.: A Mecsek Táncegyüttes és a Pöndöly Táncegyüttes Sokszinú Baranya című műsorát hozta el az Almáriumba. Vendégeik Hosszúhetényből, Magyarereggyről és Szebényből érkeztek.

2013. április 13.: A Magyar Állami Népi Együttes Mezőség – Mikrokozmosz előadásával kapcsolódott az Almárium sorozatba. Az első részbe az erdélyi Mezőségről, Magyarborzásról, Magyarsovátról és Budatelkéről érkeztek magyar és román nemzetiségű táncos, énekes és zenész hagyományőrök.

2013. november 30-án „Rábaköz öröksége” címmel a Kapuvár néptáncegyüttes mutatta be műsorát. Vendégeik a Szili Linkó citerazenekar, a vitnyédi Énekes Lenke hagyományőrző együttes tagjai és Magyar Gusztáv szanyi táncos, aki gyermekkorát a hagyományőrök között töltötte.

Az előadások látogatottsága előadásonként a következő volt (tiszteletjegyek nélkül):

- Mezőség – Mikrokozmosz: 204 fő
- Sokszinú Baranya: 63 fő
- Rábaköz öröksége: 52 fő

XXX. Országos Táncháztalálkozó és Kirakodóvásár

„Tágasságot nekünk is!”

Szakmai ügyelet, illetve a népzeneiskolások – az idén is kétnapos – koncertfolyamának szerkesztése, műsorvezetése. (Mohácsy Albert)

Megvalósulás: 2013. április 2–3.

Közreműködők: közel 40 művészeti iskola népzenei tagozatának növendékei és tanárai, kb. ezer fő.

Tücsökringató

Programszerkesztés, szakmai ügyelet, műsorvezetés a táncháztalálkozó második napjának hivatalos gyermekprogramján (Aprók tánca), foglalkozás koordinálása, szakmai előkészítése. (Sándor Ildikó)

Megvalósulás: 2013. április 3.

Közreműködők: az MPT Hagyományismereti Szakosztályának tagjai

3. ORSZÁGOS KONFERENCIA

Szak- és felnőttképzési konferencia – változások a népi kézműves szakképzésnél

Időpontja: 2013. május 13.

A Hagyományok Háza, mint a népi kézműves szakképzések egyik szakmai koordinátora, konferenciát szervezett a szakképzést, az OKJ-t, ezen belül a népi kézműves szakmákat érintő változásokról, illetve a felnőttképzés területét érintő, már érvényben lévő és az elfogadás előtt álló új felnőttképzési törvénytervezet alapján történő módosításokról. A szakmai nap során nagy hangsúlyt fektettünk a 2013 márciusában megjelent népi kézműves szakmák szakképzési kerettantervei szakmai tartalmának, felépítésének, elemeinek megvitatására. A felkért szakértőktől a szakmai nap résztvevői hasznos és gyakorlati információkat kaptak a változásokról. A konferenciának 11 előadója és 50 résztvevője volt az ország minden népi kézművességet oktató intézményéből.

Táncvásár

A Táncvásár a művészeti nevelés alapozásától indított a magyar népi mondókák eszközeivel. Erre épült a táncos mozgás népi játékokkal és ritmusjátékokkal való kialakítása kisiskolás korban a megalapozás és fejlesztés lehetőségein keresztül. A testnevelésórák részére a sportszerű népi játékokat tettük a fókuszba. A rossz tartás javítására hasznos és látványos példa a néptáncoktatás prevenciós és korrekciós karaktere a serdülőkorú gyermekeknél. Végül a tehetséggondozás és a színpadi munkára való felkészítés, motiváció lehetséges eszközeinek bemutatása a Molnár-technikán keresztül. A program 67 résztvevővel zajlott.

Mindennapos testnevelés

Időpontja: április 19.

A Magyar Táncművészeti Főiskolával és az ELTE TOK-val közösen, több mint 200 résztvevővel. Az egész napos szakmai rendezvény célja szakmai párbeszéd kezdeményezése és a testnevelésben érintett szakemberek és a néptáncot, népi játékot tanítók között annak érdekében, hogy a néptánc és a népi játék kellő súllyal, megfelelő szakmai tartalmakkal és módszerekkel jelenhessen meg a mindennapos testnevelésben.

Nyílt nap

Időpontja: szeptember 20.

A Nyílt Nap programjában idén kiemelt szerepet kapott az egész napos iskola: a néphagyomány különböző területeihez köthető délutáni szakkörök, játszóházak, szabadidős tevékenységek. A rendezvény látogatottsága: 53 regisztrált résztvevő. Látogatóink köre: óvodapedagógusok, iskolai tanító, tanár, egykori tanfolyami hallgatóink, idén 2 fő Szlovákiából érkezett. Az elmúlt évekhez képest az iskolai tanítók, tanárok érkeztek kisebb létszámban. (Gyaníthatóan a közoktatásban megváltozott helyzet miatt nehezebben jönnek el az intézményekből.)

Az alapfokú művészetoktatás témakörében tartott konferenciákon, szakmai rendezvényeken az osztály több munkatársa vett részt, valamint ehhez kapcsolódóan az EMMI e témában a nyáron tartott szakmai munkacsoportjának munkálataiban, az Országos Tehetségtanács munkájában.

4. EGYÉB SZAKMAI TEVÉKENYSÉGEK

Kézművestanfolyamaink bemutatkozása a Mesterségek Ünnepén

A 2013 augusztusában megrendezendő Mesterségek Ünnepén a tanfolyam hallgatói részvételével 4 napon át játszóházat és mesterségbemutatót tartottunk. Ennek során a hallgatók játszóház-vezetői, -oktatói tapasztalatokat szereztek.

Hospitálás

A tanfolyamok hallgatói tevékenyen részt vesznek az általunk szervezett gyermekprogramokon, így betekintést nyernek és gyakorlatot szereznek a gyermekfoglalkozások vezetésében.

Megvalósítás időpontja: egész évben

Külső programok szervezésében közreműködés, kézművesprogramok szervezése

Együttműködve más intézményekkel, szervezetekkel, kézművesprogramok kiajánlása, lebonyolítása (Táncház Napja – HHBK, Adventi Mesevároda – Nemzeti Színház).

A népi iparművészettel kapcsolatos állami feladatokat szabályozó kormányrendelet 114/2004. (IV. 28.) és a 12/2004. (V. 21.) számú NKÖM-rendelet módosítása

A kormányrendelet módosításra került abban az értelemben, hogy ezek után Népi Iparművész minősítő cím adományozható annak a népi kézműveséget folytató szervezetnek is, amelynek a Népi Iparművész minősítő címmel rendelkező természetes személy tulajdonosa, tagja vagy alkalmazottja által előállított népi kézműves terméket értékesít. Ennek alapján a Hevesi Házipari Szövetkezet és a Berénytextil Kft. máris megkaphatták e minősítő címet.

Népi kézművesség stratégiájának elkészítése, a stratégia elfogadása utáni feladatok

A „Használható hagyomány, a népi kézművesség stratégiája” határidőre (2013. január 31.), a megrendelő teljes megelégedésére elkészült. A stratégia elkészítésében 12 civil szervezet és 55 szakértő vett részt. A stratégia legnagyobb értéke, hogy általános, részletes helyzetképet ad a népi kézművesség helyzetéről, megfogalmazza ennek alapján a jövőképből, SWOT-analízisből kiindulva a jövőbeni célokat, feladatokat, a vidékfejlesztés és a kormányzat egyéb szereplőire delegálva. Megfogalmaztunk főbb kitörési pontokat. A stratégia továbbélése is jelentős, mely széles körű együttműködésekben, kormányzati koncepcionális megkeresésekben, az operatív programok véleményezésében, pályázati kiírások megfogalmazásában ölt testet. A stratégia kapcsán számos konferencián, fórumon fejthettük ki a stratégia fő célkitűzéseit, beszélhettünk a népi kézművesség helyzetéről, problémáiról. A stratégia abból a szempontból is célt ért, hogy a figyelem középpontjába került a terület.

Megyei közművelődési feladatellátás a néphagyomány területén

Új feladatként jelentkezett 2013 tavaszától: kapcsolattartás az NMI-vel, az együttműködési megállapodás előkészítése, a lehetséges partnerek megkeresése.

Magyar Pedagógiai Társaság Hagyományismereti Szakosztálya

Az esztendő során 7 alkalommal, önképző jelleggel szervezett programok néptáncot, népi kézművességet tanító pedagógusoknak. A Magyar Pedagógiai Társasággal együttműködésben, a tanév minden hónapjában egy péntek este.

HH tábor (Szajol)

A HH komplex népművészeti táborában a korábbi évekhez hasonlóan az osztály munkatársai nagyjából a gyermekprogramokban, illetve a népzenei terület feladataiban vettek részt. A Forgósél és Garabonciás vetélkedő győztese is ennek a tábornak a programján vettek részt.

Megvalósulás: 2013. július

Közreműködők: Legeza Márta, Németh Nóra, Sándor Ildikó, Némethné Bakonyi Erika

Vidékjáró tematikus (Pásztor) nap szervezése. Gömörszőlős, Hortobágy, Gébárt

Együttműködő partnerek: Fatosz és a helyi civil szervezetek, alkotóműhelyek, Zala Megyei Népművészeti Egyesület, Gömörszőlős önkormányzata, Hortobágyi Nemzeti Park, Gubásműhely – Hajdúszoboszló, Mihalkó Gyula kalaposmester műhelye – Balmazújváros

Időpont: szeptember 30.

A rendezvény már a népi kézműves stratégia során született szakmai kapcsolatrendszer pozitív hozadéka. A programok lezajlottak, melyek szakmailag nagyon színvonalasak és sokszínűek voltak, teljes mértékben a helyi hagyományok kerültek bemutatásra. Sajnos pályázat híján a résztvevők csak saját forrásaiból tudtak programokat biztosítani. A program látogatottságát negatív módon befolyásolta, hogy a központi rendezvény, a Szeretlek, Magyarország, épp erre a napra esett, így ezek a programok sok potenciális látogatót elvontak.

A Fatossal történő együttműködés másik formája, hogy az általuk működtetett Vidékjáró honlapra segítségünkkel felkerültek azok a kézművesmesterek, népi iparművészek, akik a falusi vendéglátás területén mesterségbemutatókkal, műhelygalériával, árusítással részt kívánnak venni.

Egyéb tevékenységek:

- Folyamatos szaktanácsadás, oktatás
- Szakmai rendezvényeken való részvétel, kapcsolattartás a szakmai szervezetekkel (Hagyományörzők újrólévi gálája, Gyermek-, Ifjúsági és Felnőtt Néptánc Antológia, Kortárs Néptánc Fesztivál, Szolnoki Néptánc Fesztivál)
- Civil szervezetekkel kialakuló összefogás szakmai támogatása

- Nyári szakmai táborokban való oktatás
- Határon túli rendezvényeken való részvétel
- TÁMOP műhely – információs napok

Résztevők száma az osztály által szervezett programokon:

- Gyermek- és ifjúsági programokon összesen **7250 fő**
- Felnőtt akkreditált képzéseken: **518 fő**
  - OKJ: 172 fő
  - Pedagógus: 346 fő
  - OKJ szakmunkásvizsgát tett: 14 fő
  - OKJ szakoktatói vizsgát tett: 15 fő
- Konferencia, szakmai rendezvény, előadás: **907 fő**
  - Szakkörök látogatottsága: 90 fő + hímző
  - Kézműves-előadások: 347 részvétel
  - Konferenciák: 370 fő
  - Kézművesképzések táboraiban részt vett: 100 fő (Szigliget nélkül)
- Almárium: **319 fő**

IV. KIADVÁNYOK

Árendás Péter – Nagy Zsolt – Koncz Gergely: *Palatkai népzene I-II. Brácsa-bőgő melléklet* című kötete elkészült. A könyv a Hangszeres Népzenei Példatár – Népzenei Füzetek sorozatban jelent meg (A/4, 120 oldal, 500 pld.).

Szabó Adrien: *Népi hegedűiskola gyermekeknek* című kötete elkészült. A könyv a Hangszeres Népzenei Példatár – Népzenei Füzetek sorozatban jelent meg (A/4, 64 oldal, 500 pld.).

Népművészeti Módszertani Műhely Népi Iparművészeti Osztály

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSOK

1. XXX. Országos Faragópályázat id. Kapoli Antal Kossuth-díjas fafaragó, a népművészet mestere emlékére

A faragók legrangosabb országos megmérettetését 1957 óta rendezzük meg.

A háromévente megrendezésre kerülő nyilvános pályázaton idén is minden faragó részt vehetett olyan alkotásokkal, melyek még nem szerepeltek népi iparművészeti zsűrizésen.

2013-ban 69 alkotó 227 tárggyal pályázott, melyből a szakértőkből álló zsűri döntése alapján 52-en mutatkozhatnak be legszebb tárgyaikkal.

2. A XXVII. Országos Kisjankó Bori Hímzőpályázat és Kiállítás

Mezőkövesd

A pályázat célja a magyar népi hímzések és viseletek hagyományainak megőrzése és továbbfejlesztése, a régebbi, kevésbé ismert stílusok felkutatása és feldolgozása, továbbá olyan népi iparművészeti hímzések készítése, amelyek mind művészi, mind használati érték szempontjából megfelelnek a mai kor követelményeinek.

123 alkotó vagy alkotóközösség 313 pályaművet küldött be, amelyek között jócskán szerepeltek több darabból álló kollektívák is, ennek megfelelően a darabszám megközelítette a 700-at is.

KIÁLLÍTÁSOK

Magyar Népi Iparművészeti Múzeum (Fő u. 6.):

- **XXX. Országos Faragópályázat kiállítása id. Kapoli Antal emlékére.** 2013. június 7.–2014. január 8.
- **Anyáról lányára** Beszprémy Józsefné és Beszprémy Katalin közös kiállítása. 2013. január 25.–2013. március 7.
- **Élhető örökségünk** A Békéscsabai Kézműves Szakiskola és Alapfokú Művészeti Iskola megalakításának 20. évfordulójára rendezett kiállítás. 2013. március 14.–április 20.
- **Sárköz – habán – lüszter** A 90 éves Tamás László fazekas, a népművészet mestere tanítványai és mesterei. 2013. április 25.–2013. június 8.
- **Nomád Nemzedék** A 40 éves Fialatok Népművészeti Stúdiójának gyűjteményes kiállítása. 2013. június 14.–2013. augusztus 3.

Egy mozgalom életében a 40 év jelentős évforduló. Olyan tárgyakat, dokumentumokat is láthat a nagyközönség, amelyek az indulásnál Tokajban, Faddon készültek, de az elmúlt évtizedek legjellegzetesebb tárgyai is megtalálhatók a kiállításban. Egy korai rendhagyó programmal nyitottuk a programsorozatot.

- **Az agyag vonzásában** A tiszafüredi Szűcs Imre fazekas, a népművészet mestere 50 éves szakmai évfordulós közös családi kiállítása. 2013. augusztus 9.–2013. szeptember 21.
- **Erdély öröksége** Les Gábor fazekas népi iparművész kiállítása. 2013. október 3.–2013. november 16.
- **A XXVII. Országos Kisjankó Bori Hímzőpályázat** díjnyertes alkotásainak kiállítása. 2013. november 22.–2014. január 25.

A Népi Iparművészeti Osztály időszakos kiállítóterme (Szilágyi D. tér 6.):

- **Dédapáról unokára** A nádudvari K. Nagy fazekascsalád közös kiállítása. 2013. február 1.–2013. március 22.
- **„Meg vagyok írva...”** Mosonyi Éva tojásfestő kiállítása. 2013. március 28.–2013. május 24.
- **Gyöngyökből gyökereztél** Szupper Krisztina gyöngyfűző népi iparművész emlékkiállítása. 2013. június 6.–2013. augusztus 9.
- **„Tüzet viszek és éltetek”** A 20 éves Bihari Népművészeti Egyesület kiállítása. 2013. november 20.–2014. január

Múzeumok éjszakája (2013. június 22.)

A programon 224-en vettek részt.

A Magyar Népi Iparművészeti Múzeum programkínálatában azt a kulturális sokszínűséget kívántuk bemutatni, amit a Hagyományok Háza képvisel.

„Hagyomány a divatban” címmel Madarász Melinda (Meyke) és az Igéző divattervező stúdiók mutatkoztak be. A 4–12 éves gyerekeknek **Fábián Évi mesélt** Mátyás királyról, hiszen a további programok a kettős Mátyás király-évforduló jegyében zajlottak. Este a **Carmina Danubiana együttes** „Budavár tövében... – A Hunyadiak emlékezete” című koncertjét hallgathatták meg Mátyás király születésének 575. és megkoronázásának 555. évfordulójára.

Egy lemezbemutató koncert volt a következő program: Arany János daloskönyvéből Dsupin Pál és Csergő-Herczeg László készített hanglemezt, amelynek budapesti lemezbemutatója itt volt hallható.

A programzáró koncertünkön a hazai dzsesszélet egyik kiválósága volt a vendégünk a hangszerújításaitól legendássá vált „Stowasser hangszergyár” helyén található Magyar Népi Iparművészeti Múzeumban. Az utóbbi évtizedek kiváló szaxofonosa, **Grencsó István** és a zongorista **Pozsár Máté Local time** című improvizációit hallgathatták meg.

A kiállításokhoz kapcsolódó előadások:

A kiállításokhoz előadások is kapcsolódtak, amelyek hatékonyságát jónak ítéljük.

- január 4.: „Így készítem én...”: a X. Országos Népi Mesterségek Művészete pályázat nagydíjasainak bemutatkozása, Némethné Kozma Ilona és Kis Zoltán kosárfonók előadása (felnőttprogram), a Hagyomány és kreativitás kiállításához kapcsolódóan;

- április 18.: egész napos kézműves- és játéknap: Barcsay Andrea, Hugyecz László és a békéscsabai Kézműves Szakiskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulóival: korongolás, kályhacsempe-készítés és nemezelés (gyerekprogram), az Élhető örökségünk kiállításához kapcsolódóan;
- május 22.: egész napos kézművesnap: Balogh Ramóna: habánfestés (gyerekprogram), a Sárköz – habán – lüszter kiállításához kapcsolódóan;
- május 22.: István Erzsébet: Sárköz kerámiája címmel (felnőttprogram), a Sárköz – habán – lüszter kiállításához kapcsolódóan;
- május 23.: Versegly Ferenc: Tamás László munkássága címmel (felnőttprogram), a Sárköz – habán – lüszter kiállításához kapcsolódóan;
- május 28.: Henszelmann Imre: Mázak, lüszterek címmel (felnőttprogram), a Sárköz – habán – lüszter kiállításához kapcsolódóan;
- szeptember 18.: Szűcs Imre: mesterségbemutató és előadás: korongolás, butelladízítés (gyerek- és felnőttprogram), Az agyag vonzásában kiállításához kapcsolódóan, a Nyílt Hét programja;
- szeptember 21.: Szabó Éva: mesterségbemutató és kézműves-foglalkozás: felrakásos edénykészítés (gyerek- és felnőttprogram), Az agyag vonzásában kiállításához kapcsolódóan, a Nyílt Hét programja;
- október 22.: kézműves- és játéknap: tárlatvezetés, nemezelés (gyerekprogram), Játéktól a mesterségig kiállításához kapcsolódóan;
- november 5.: kézműves- és játéknap: tárlatvezetés, nemezelés (gyerekprogram), Játéktól a mesterségig kiállításához kapcsolódóan;
- november 7.: Les Gábor: mesterségbemutató és kézműves-foglalkozás: egyszer égetett tányérok írókás díszítése (gyerekprogram), az Erdély öröksége kiállításához kapcsolódóan;
- december 9.: tárlatvezetések (gyerekprogram), a Kisjankó Bori Hímzőpályázat díjazottjainak és a XXX. Országos Faragópályázat és Kiállítás id. Kapoli Antal emlékére díjazottjainak kiállításához kapcsolódóan.

Sajtó megjelenések

Legfontosabb sajtómegejlenésünk az ún. sajtóreggeli volt 2013. július 4-én, a népi iparművészeti zsűrizés szempontrendszerének megújítása kapcsán.

Látogatottsági adatok

2013: A látogatók száma: 1868 fő, a bevétel: 268 540 Ft

(2012: A látogatók száma: 1589 fő, a bevétel: 235 840 Ft)

SZAKMAI ZSÚRIK MŰKÖDTETÉSE

A zsúrik a 2013. évi tervnek megfelelően, szervezeten zajlottak egész évben. Az osztály munkatársai 37 zsúrinapot bonyolítottak le, ahol 836 alkotó vett részt. (2012-ben 779)

A zsúrizett alkotások száma: 3208 db (2012-ben 3147)

Ebből a szakmai zsúri:

„HA” kategóriába értékelt: 949 db-ot

„HB” kategóriába értékelt: 913 db-ot

„MA” kategóriába értékelt: 201 db-ot

„MB” kategóriába értékelt: 228 db-ot

Ajándéktárgy kategóriába értékelt: 185 db (2012-ben 211db-ot.)

Az elutasított tárgyak száma: 732 db (2012-ben 757 db volt.)

A bruttó bevétel: 4 812 000 Ft (2012-ben 4 623 235 Ft volt.)

Fotódokumentáció: 3208 fotó készült a tárgyakról, karácsonyig minden zsúrilap és fotó az alkotók kezébe került.

Zsúrizési szempontrendszer módosítása

A zsúri szempontrendszerének módosítása kapcsán folyó szakmai konzultációk, valamint az ezek alapján konszenzussal meghozott változások könyvben, interneten történő közzététele, a sajtó és az alkotók tájékoztatása. Ezzel olyan régóta zajló szakmai igényeket elégítettünk ki, ami hosszú távon a népi iparművészet, és egyben a Hagyományok Háza presztízsét egyaránt emeli. A sajtó részletesen, nagy terjedelemben foglalkozott a témával

A folyamat vezetői:

Hagyományok Háza:

Beszprémy Katalin tárvezető, Szabó Zoltán osztályvezető, Illés Vanda előadó.

Külső szakemberek:

Csupor István NITT elnök, különböző szakértők minden szakághoz és a NESZ szakbizottságai.

2013 januárjában próbazsúriket tartottunk, szakáganként üléseztünk, és készítettük elő a minősítési feladatokhoz szükséges új szempontrendszert.

Célunk az volt, hogy a szakértői gárdánk megalkossa az új szempontrendszert a 2012-es előkészítések alapján, és ezáltal egységesítsük a különböző nézeteket. Érdekünk az volt, hogy az új szakmai útmutatónak olyan tartalma legyen, amelyet az alkotói gárda, valamint az összes zsúritag magáénak érez és elfogad. A „próbazsúrik”-re CD-ket készítettünk, amelyek alapján a tárgyak azonosításai zajlottak. A könyv alakban elkészült anyagot a Hagyományok Háza honlapján és egy új szabályzatban közzétettük:

Az első visszajelzések alapján pozitív az új szempontrendszer megítélése.

Népi Iparművészeti Tanácsadó Testület működése

Az új NITT első éve eredményes volt, mindhárom ülésünk tartalmas programmal és építő megbeszélésekkel zajlott.

Megtartott ülések:

2013. 05. 08.

2013. 09. 12. (Heves)

2013. 12. 06.

2013-ban a „Népi Iparművész” címet kapott alkotók száma 38 fő (2012-ben 34 fő)

GYŰJTEMÉNYI MUNKA

Gyűjteménygyarapítás: 34 tárgy

A tárgyi anyag gyarapítása a nagy szakági kiállítások díjnyerteseinek anyagával.

Éves statisztika elkészítése és leadása.

Népi Iparművész számítógépes nyilvántartás folyamatos módosítása.

Új adatbázis építése.

Digitalizálás (fotóztatás)

2013-tól adatbázisban, valamint külső adathordozókon is rögzítjük egy-egy szakmai zsűri anyagát.

Huntéka adatbázisban 2013. évben tervezett munka

Az adatbázis telepítése megtörtént, Pávai Natália elsajátította a kezelését, 2800 tétel ellenőrzés.

Javítás, pontosítás.

Műtárgyvédelem-restaurálás

Molyirtás megtörtént a Fő u. 6. szám alatt is. A molycsapdákat folyamatosan cseréljük, ellenőrizzük.

A szőnyeget kiporszívóztuk, molinóval letakart polcokon helyeztük el.

MÚZEUMPEDAGÓGIA

A TÁMOP-3.2.8/10/B/KMR számú projekt a Népművészet-népi iparművészet tegnap, ma, holnap – hagyományőrző és kisebbségi programok a Hagyományok Háza–Magyar Népi Iparművészeti Múzeumban című programunk, éves vállalásunkat teljesítettük.

15 alkalommal tartottunk tárlatvezetéseket az állandó és az időszakos kiállításainkban.